

ఆంధ్రమిత్ర

210419

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8.

శుక్ల పక్షము 1921, వ సం॥ డిశంబరు నెల 7 తేది బుధవారము

No. 205

నంపుటము. ౮

దుర్మతి నామ సంవత్సర మాఘ శిరమా సమద్ధ అష్టమి.

నంచిత ౨౦౫

ప్రస్తుతము మా గోదాములందుండు బండ్లారమునుండి తక్షణమే

సరఫరా చేయగలము

మాకు

మా ఆఫీసుకు నేడలో

నాయుడు, తంతికొట్టుడు,

వచ్చి మాతో కలసి

లేక

మాట్లాడుదు

ఔలి ఫోను చేయుడు,

బాయిలర్లు,

పోర్ట్ బుల్డు, ఆవిరిఎంజినులు,

సంపూర్ణమైన ఆవిరి సాధనయంత్రములు, ఆవిరి,

సెంట్రీఫుగాల్ కంపులు, రోడ్ రోలర్లు, నూనెట్రాక్టరులు,

క్రశస్త్రమైన ఎంగల్ బర్లు రైస్ మిషిన్లు, పిండియంత్రములు, డిస్

ఇంటిగ్రేటరులు, బ్లాక్ స్టోను నూనె ఎంజినులు, పుల్లీలు, లూబ్రికేటింగునూనెలు, ప్లమ్బర్

బ్లాకులు, బెల్టింగునూనెలు మున్నగునవి

మా వద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

ఫోను నెం 108

నెం 9, సెకండు

తంతివిలాసము, ఎంజిను మరదాను

లైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్స్ అండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజినీరులు

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహారు

తంజావూరు

ఆరుతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడా మా ఆరుతాంజనమును వాడి నంత మాత్రమున నయముగను. సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహనిశ్చేలము

పీసా 1-8 0-12-0

తామరశ్చేలము

కచ్చి 1-8 0-8-0

వండ్లపొడి

కచ్చి 1-8 0-2-0

ఆరుతాంజనం డిపో,

బొంబాయి మదరాసు.

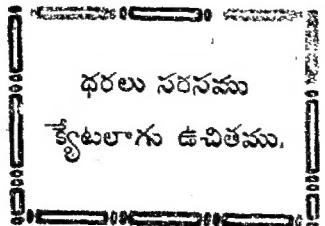
ఒంటి నాళములో తాళుపాకీ ముద్రపెట్టవగు కంపెనీవారిచే
జేయబడ్డది. (8088)

నానావిధములగు రివాల్వర్లు. అరుతక విద్యుత్ తాళు యొక్క నవి. [స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.

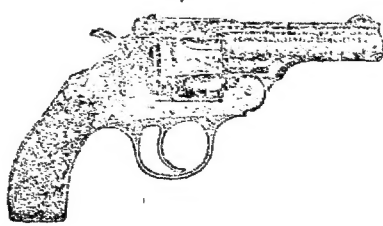

౧౨ సెంటరు.

కాళము-3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములతో దొరుకును.

చిన్నవి. కేబుల్ గెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరుకును.

యం. వి. రామానుజం శైలి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, న్యూ యార్క్.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

ప్రాచీన కపాల భిక్షులు కూడను అవేక్షించక ఇచ్చుచే మీకు ఒక శ్రుతి "కామశాస్త్రము" కంపెనీదము. త్వరపడు!

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆర్యశిక్షణ యావత్కాలము, 26, బ్రాడ్వే, న్యూయార్క్.

Awarded First Class Certificates and Gold Medals by the South India Ayurvedic Conferences and Exhibitions 1919, 1920 and 1921.

"SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA"

(REGISTERED)

THE WONDERFUL DISCOVERY IN THE MEDICAL WORLD.

For all "Acute" and "Chronic" Diseases.

—PREPARED SCIENTIFICALLY BY AYURVEDA RATNA, PANDIT N. V. SRIRAMA CHARLU, Ph. D. Sc.—

(Sole Proprietor and Senior Phisician of the Madras Ayurvedic Pharmacy.)

This unparalleled and Ancient medicine is prepared in exact accordance with Ayurvedic and Western Modern Principles carefully tested and standardised by expert analysts and found to be an unrivalled Elixir for the general prolongation of life, and particularly a guaranteed remedy for nervous Debility, Skin Eruptions, Eczema, Vertigo, Loss of Nerve Power, Vigour, Memory and Appetite, Depression of Spirits, constant Mental Misgivings, want of spirit and energy, Melancholia Rheumatism, Gout, Paralysis, Insanity, Hysteria, Dropsy, Diabetes, Piles, Asthma, Consumption, Dyspepsia, all sorts of urethral discharges, Acute or Chronic, Irregular menses of all kinds and all men and women's ailments, etc. This is the only safe and reliable remedy for all diseases resulting from youthful indiscretions and loss of Vitality. It imparts New Life and Energy by increasing and purifying the blood. It contains such valuable ingredients as Siddha Makaradhwaja, Mukta, Suvarna, Loha and vegetable Drugs. This can be taken also as a Tonic by every one of either sex without any restrictions of Diet, Season or Climate. Complete Directions are sent with Phial. One Phial of 60 pills (for a complete cure), Price Rs. 10 (Ten) only. V. P. Extra.

Apply to:—Ayurvedic Ratna Pandit N. V. Srirama Charlu, Ph. D. Sc.

Telegraphic Address:—"KALPAM" MADRAS.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY,
Post Box No. 151, Madras.

ఏక మూలకా క్రయోగ మనునట్లు - సర్వ రోగములకును

వైద్యుల సహాయము లేకనే ఆరోగ్య మొనగడి

"దేవామృత రసము"

(3212)

ఇయ్యది సిద్ధులచే నుపదేశించబడి వనమాలికలచేత నూతనముగ తయారుచేసి వేసవేలుగా విక్రయమగుచున్నది. ఏదిగ
మైన పక్షములేక మనుష్యులకు వచ్చెడు సకల రోగములను బాగుచేసి ఆ నేక రోగముల వ్యాధిలను బడసియున్నది. ఉపయో
గించెడి విధానమును బుడ్డి కంట పంపబడును. ఆర ఆవుకొను బుడ్డి గికి రు 2. కాలు ఆవుకొను బుడ్డి రూ 1 మాత్రమే.
వి. పి. చార్లీ ప్రత్యేకము. వలయు వారలు

దేవామృత రసము కంపెసి,

(ప్రాప్తిరుదు: ములుకుట్ల నరసింహాచార్యులు గారు, కరూరు, ఎస్. వి. ఆర్. తిరుచినాపల్లి జిల్లా.

వర్తకులకు ఫ్యాక్టోరి దారులకు విజ్ఞప్తి
నంవత్సరాంతమగుచున్నది. త్వరపడుదు.

అక్కంటుబుక్కులు.

లెడ్డు.

చిత్రా ఆవరాలు.

రబ్బరు స్టాంపులు.

లెటరు పేజర్లు.

కవర్లు.

కార్డులు.

కట్టి పుస్తకములు.

వగైరాలు సరసమైనవలకు అతిశీఘ్రముగ తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఆర్డరు ఇవ్వండి

ఆర్డరు ఇవ్వండి

వాణీ ప్రెస్, ప్రింటర్స్, బైండింగ్స్. Etc., బెజవాడ.

మిక్కిలి వుష్ణవేగమును యిందియూ శతమునందు పెంచునట్లు చలన గలుగుట
మనుషాంధ్యము వదలుటకును జ్ఞానకళక్తి హెచ్చుటకును తలమెండుకల ముఖ్య
ముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును శ్రతి శ్రీయును ప్రతివుతయందును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్డ్)

తలమెండుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు
తగిన శక్తి తలమెండుకలకు కలెత్తు. చుండును పోగొట్టును. రోజువారకు వట్టు
కంటి మెత్తదనము నిచ్చును. పెంచునట్లు చాలచల్లదనమును కలిగించును. కని పెండ్.
గుటకుల కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును

కామినియా ఆయిలు తలమెండుకల అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలంకకు తురుష్క
లకును, పెక్కుమందికి మరూపకారము పెంచునది.

నేడు వీని నుపయోగించుచుండు.

తల మెండుకల 1-0-0 వి. పి. చార్లీ 0-6-0 అణాలు.

చూడుబుడ్లు 2-10-0 వి. పి. చార్లీ 0-12-0 అణాలు

సోర్ ఏ కెట్లు.

వి. పి. చుణియార్దర కరూరు రు 0-2-0 ప్రత్యేకము.

అంగ్లొ-యిండియను డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెసి.

D 126 W 100.

155 హమ్మనపేట, కాంచాం.

"అద్భుత విషయ ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆకర్షకరైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము
కలి మనుషానకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి వుత్సాహకరము.
ఇది చూచుకొనుటకు కాలకము, పుట్టిన తేదీ, నక్షత్రము,
మొదలగునవి అపు సరములేదు. ములభమైన తెలుగులో (వాయ
బడినది. కొప్పు సర్దిపేకేలులను పొందినది. తెల 1 రూ
ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జి గారగు ఆర్ జానాయకరావు
కుంతులు వి. పి. వి. ఎల్. గార్లెట్టు వ్రాసినది. "కాగల దానిని
తెలిసికొన గోరువారికి యీ విషయక ఫలదర్శిని సంతోషము
కలిగించునని నానిశ్చయము." పుస్తకమును వలయువారు
దిగున చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

కోడవరం, విశాఖపట్నం, కల్లా

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి
హస్తలక్షణము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకావ్యము,
భూకలదృష్టు, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్ల పేజీ తమా
దలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యు
మాయముచేయుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో
సమాధియగుట, కరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట,
భూమిపైన గజముఎత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిలుపు మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
మును చదివిన అత్యుత్సాహముగా మేలేక చేయగలరని గ్యారంటీ
యిచ్చుచున్నాము. దీనితల రూ 4-0-0 లు. (2118-888)

వి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా.

భృంగామలక తైలము

(తైద్యచింతామణి)

భృంగామలక తైలము :- శిశువుకు మర్దనచేసినను,
ముక్కులో ప్రతిదినమును నక్కించుచేసినను,
రోగరోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము:- తలకు పట్టించిన కంటి
రోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము:- అపస్తాంబోగమును ఉష్ణాక్ష
రోగమును, కవరోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము:- తలమెండుకలకు తుమ్మ
దలుకలె నల్ల గాచేయును.

4 ఖేన్సుల సీసా వెల రూ 1

1 పాను " " 3

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, వి. ఎ. ఎం. వి. పి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హాల్స్ రోడ్,

హంటు రోడ్ - మదరాసు.

(బుధ)

మొదటిసారి ప్రతులు కావచ్చినవి గాన వలయు
చో ద్వరపడుడు. గ్రంథముయొడ గల జవాదరణను
బట్టి తగినన్ని ఆర్డరులు వచ్చినయెడల వృత్తుప్రకటన
మును గావించి 4 అణాలకే యిచ్చగలము. కాని,
యీ ఆరోగ్యదర్శినియే సంపూర్ణాధికరణ మని
తెలియవగును.

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని

ఆరోగ్యదర్శిని

ప్రతి 1-కి తెల రూ. 0-12-0, వి. పి. గా రూ. 1-2-0.

12 ప్రతులు: రూ. 8-0-0.

నేతు బ్రదర్స్, మైలాపూరు, ముద్రాసు.

వనోపధి నరసరిల్లా

రక్తసానతన రక్తముయొక్క ముఖ్యభరణ పోగొట్టు
కుండును పేర్చి క గాంచినది. భర 1-10-0

ఇండియన్ సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తపాలాభర్య
వుచితముగా పంపబడును. (3978)

విలానము వి. డి. సావంత్.

నెం 144 ఫనపవాడి బొంబాయి.

మదాసు అండు సదరక మరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్,

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన

సామానులమీద రైల్వే సుంకము సవరణ.

1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటి తేదీ లగాయతు యీదిగువ కనబరచిన ప్రకారము వస్తు సామగ్రిమీద సుంకము రైల్వే బోర్డువారి ఉత్తరపు ప్రకారము యమ్. యస్. యమ్. రైల్వేలో సవరణ చేయబడును.

ప్రస్తుత చార్జీలు — నూతన

Table with 4 columns: తరగతి (Category), హెచ్చుతక్కు (Increase/Decrease), తరగతి (Category), హెచ్చుతక్కు (Increase/Decrease). It lists various goods and their corresponding rates.

ప్రస్తుతము మొదటితరగతిలో నున్నటువంటి వస్తువులు తక్కువ ధరలుగల దగుటచే వానిపై సుంకము హెచ్చుచేయుటకు వీలులేనటువంటిన్ని వస్తువు లగు కంకర, ఎముకలు, ఎండుగడ్డి, ధాన్యములు, సున్నము, సున్నపురాళ్లు, తెలగపిండి చెక్కకాయ ధాన్యములు మున్నగునవి ఈ నూతన సంస్కరణముల ప్రకారము ఏర్పడిన మొదటి తరగతిలో చేర్చబడినవి.

2. ఈ రైల్వే ఎ. బి. సి. డి. మెడ్యూలు రేట్లులో ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము మార్పు బడును.

(1) 1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటితేదీ లగాయతు, ఎ. కట్టిలో యీదిగువ కనబర్చిన ప్రకారము తిరిగి మార్పులు చేయబడును.

మైలుకు మణుగుకు దమ్మిడి.

- 380 మొదటి 300 మైళ్లకు
125-301 మొదలు 500 మైళ్లకు
115-501 మొదలు 800 మైళ్లకు
100-801 మైళ్లు అంతకు పైన

(II) 1921 సంవత్సరము డిశంబరు మొదటి తేదీ లగాయతు బి. కట్టి కొట్టివేయబడును. యీదిగువ వివరించిన బి. కట్టి వస్తు సామగ్రిని కొంతవరకు ఎ. కట్టిలోనికిని, మరికొంత సి. కట్టిలోనికి మార్చబడును.

దానికి తిరిగి బి. కట్టి అని పేరు పెట్టబడును.

ప్రస్తుత బి. కట్టి

- (1) ఇంటివాసములు
(2) చెక్కినదూలములు, చెక్కినిదూలములు
(3) వేంకులు
(4) ఇటికలు
(5) కాల్చినయిలుకలు
(6) యముకలాహారము
(7) యినుము, లేక ఉక్కు ముక్క
(8) సూరేకారము

ఈ వస్తువు లన్నియు ఎ. కట్టిలోనికి ట్రాన్స్పోర్టు చేయబడును.

- (9) వెదుళ్లు
(10) వెదురు ముక్కలు
(11) చెల్లు తునుకలు

(III) ప్రస్తుతము జరుగుచున్నటువంటి సి. కట్టి (1921 సి. సంబంధ 1 తారీఖునుండి బి. కట్టి అని పిలువబడును)

ఈ దిగువ ఉదహరించిన ప్రకారము సంస్కరింపబడును.

మైలుకు మణుగుకు దమ్మిడి

- 30- మొదటి 50 మైళ్లు
20-51 మొదలు 200 మైళ్లు
17-201 మొదలు 300 మైళ్లు
13-301 మొదలు 400 మైళ్లు
10-401 మొదలు పైన

(IV) 1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటితేదీ లగాయతు డి. కట్టిలో నున్నటువంటి మాంగనీసు లోహమునకు యమ్. యస్. యమ్. రైల్వే లోకల్ బుకింగులో తిరిగి యీ దిగువ ఉదహరించిన ప్రకారము చేయబడును.

హీలుగు 1 కి ఒక మైలునకు దమ్మిడి స్టైడింగుస్కేల్

- 380 50 మైళ్లలోపున
300 100 డిటో
250 150 డిటో
200 200 డిటో
166 250 డిటో
143 300 డిటో
125 400 డిటో
115 400 మైళ్లపైగా

ఇవి ఎగుమతి దిగుమతులలో నిలిచి పరతులకు లోనైనవి.

(3) 1921 సంవత్సరము డిశంబరు మొదటి తేదీ లగాయతు పెన్సిల్ చార్జీలు యీ దిగువ ప్రకారము వేయబడును.

(I) మదరాసునుండి పంపు ప్రతిరవాణాకును మణుగునకు 12 పైసలు వంతునను, 6 పైసలు వంతునను, చార్జీ చేయబడును,

మిటర్ గేజి సెక్షనులో మాత్రము గుంట కల్లునుండి హిందూపురము వరకు అల్లుకానేరదు. ఇందులో గుంతకల్లు మాత్రము చేరదు మిటరు గేజి సెక్షనులో గుంతకల్లునుంచి హిందూపురము వరకు మణుగునకు 8 పైసలు వంతునను 4 పైసలు వంతునను చార్జీ చేయబడును.

(II) సరాసరిగా బుక్కుచేయడములో గుంతకల్లు, హిందూపురము సెక్షనుతప్ప మణుగునకు 8 పైసలువంతున వసూలుచేయబడును. గుంతకల్లు హిందూపురము సెక్షనులో ఒకతడివకు మణుగుకు 4 పైసలు చొప్పున వసూలుచేయబడును.

నార్లు ఈస్తులైనుమీద ఇక్కడున్న కొన్ని తక్కువ రేట్లు ఎక్కువచేయవలెను కొట్టివేయవలెను. డిశంబరు మొదటితేదీనుండియు జరుగు మార్పులు ఇదివరలో అట్టోబరుబరు మొదటితేదీని ప్రకటనములద్వారా తెలుపబడెను. అందులగూర్చి తెలియకొరవారు ప్రేషన్ మాన్యువలకు దరఖాస్తు పెట్టుకొనినచో తెలుసుకొనగలరు.

(4) పై తెప్పిన మార్పు లన్నియు 1922-వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటితేదీ నుండియు ఆచరణలోనికి వచ్చును. అవి అన్నియు గూడు

ఈ వస్తువుల సి. కట్టిలోనికిట్రాన్స్పోర్ట్ లగును. దీనినే 1921 సంవత్సరము డిశంబరు మొదటి తేదీనుండి బి. కట్టి అని వాడుకలోనికి తెత్తురు.

టారిఫ్ కొత్త పుస్తకములో తెలుపబడును. అది కొలదికాలములోనే ప్రచురింపబడును. అవి ఈ రైల్వేస్టేషనుల కన్నిటికిని పంపబడును. వలయువారు స్టేషను మాన్యువల సహాయముతో గాని చీఫ్ గూడు క్లార్కుల సహాయముతో గాని తెలిసికొనవచ్చును లేకున్నచో జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఆఫీసుకు వ్రాసుకొనిన 0-4-0 ఆణాలకు ఒక పుస్తకము బడయగలరు.

(5) ఈ విషయమై యింకను యేమైన సంగతులను తెలుసుకొనవలసి యున్నచో మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషనులోని జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఆఫీసులో నున్న రేల్వే సూపరెంటెండుంటుగారికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును.

ప్రపంచ చిత్రము

ఈ సమయమున ప్రపంచస్థితియొక్క వర్తనము ఒకటి రెండు మాటలలో పూర్తి గానేదు. ప్రపంచస్థితి రెండుమాటలలో వర్ణింపబడగలిగినయెడల నామాటలు "అశాంతి"యు "స్థిరతయు"నగును. యుద్ధమునలన సంభవించిన గడచిడ యంత వరకు శాంతిపలేదు. మతము నేడేకమున కేస్థితి వచ్చునో తెలియలేదు. కాని వివిధరాష్ట్రములం దన్యాయమున వివాదమును మైత్ర్యమును ప్రతిస్పర్ధయును వృద్ధిచూచుచున్నది. ఈ దాడవాదములను వదిలి యన్ని రాష్ట్రములను సంఘచితరుద్ధమయములైన సమమూర్తములలో నడచుటకు కోరుచున్నాడు. ప్రపంచమునం

డమెరికాయందు గడచిడ

కలిగెను. మిరందరు చాల దినములనుండి డమెరికాయొక్క ప్రభావంత్ర మదారభావపూరిత మని యనుకొనుచున్నారు. అమెరికా ఫిలిప్పైను ద్వీపములకు స్వాతంత్ర్య వియగోరుచున్నదని మీరెన్ని దినములనుండి వినుటలేదు. విల్సన్యొక్క కానకాలమునందు కాగ్ నెను 9/4 సంవత్సరములలో ఫిలిప్పైను దీవులను స్వతంత్రములుగా చేయఁదమని నిశ్చయించిరి. కాని ప్రపంచమున కంతకు శాశ్వతకరమైనమాట యేమనగా నొక పైనికాధికారి యగు జనరల్ ఉడ్ అనువాని యధ్యక్షత క్రింద నొక కమిషన్ ఫిలిప్పైను ద్వీపముల స్వాతంత్ర్యమున కర్హము లో కావో కనుగొని తెలుపుటకుఁ బోయియున్నాడు. ఫిలిప్పైను దేశమునం నాంగ్లేయ రాజ్యము లేదు. అది భారతదేశమువంటిది కాదు. అక్కడ సర్కారుద్యోగములందు 100 కి 90 కంటె నెక్కువగా ఫిలిప్పైను దేశస్థులే యధికారులుగా నున్నారు. వారు తమ రాజకార్యములన్నియును తామే శుభ్రముగా జక్కపెట్టుకొనుచున్నారు. అక్కడ నున్న యమెరికన్ గవర్నరే వారు స్వకార్యమునకు తగుదురనియు వారిరాజ్యము వావివశము చేయఁ బుచితమనియు వ్రాసియున్నాడు. కాని మిరందరు స్వార్థమే ప్రధానము

గా నున్నదని యెఱిగియుండురు. జనరల్ ఉడ్ ఫిలిప్పైనుల స్వాతంత్ర్యమును పరీక్షింపఁబడుటకు బోయినను వారక్కడకు వెళ్లిన యభిప్రాయము వేఱు. ఉడ్ గారియొక్కయు వారిని పంపువానియొక్కయు మనసులలో నున్న దేమనగా,

నావిక వైద్య ముందుటకు వారికి ఫిలిప్పైను దీవులం దే యేకేంద్రములు లేవుగా నిద్దరుగునని వారు ఫిలిప్పైను దేశము నజ్ఞానమునం దుంచుటకు నాదేశమును తమ యమెరికా సామ్రాజ్యమునందు కలుపుకొనుటకు నిచ్చించుచున్నారు. వీరందరును ఫిలిప్పైను ద్వీపములందు నావిక సేన లుంచుటకును సర్వోత్తమమైన స్థానములున్నవని యభిప్రాయపడుచున్నారు. జరుగజోవు యుద్ధము కాంతమహాసముద్రములోనే జరగును.

జపాను ప్రతిస్పర్ధి

యగును. అందువలననే ఫిలిప్పైనుదీవులందు నావికా సేనాకేంద్రము లుంచుటకు వారు లోలోపల నిశ్చయించుచున్నారు. అమెరికను లిప్పుడొకమార్గమునందు నడచుచున్నారు. ప్రపంచమంతయు తమతమవ్యాపారములందు మగ్గులై యున్నారు. ఎవరికిని తిరుబడి లేకయున్నది. అమెరికాలోని టుబేరులైన వర్తకులు

చీనాదేశమును మోసపుచ్చు

బ్రతుల్పించుచున్నారు. మహాజనసంఘ మంతకుముందే యొక్క సభ తేసియున్నాడు. ఆ సంఘము తమ వ్యాపారము రక్షించుట యను పేరితో చీనాదేశమునకు చార్ల్యుచక్కలను నావిక వైద్యము నుంచుటకు నిశ్చయించినది. ఈ సంఘమునం

దింగుడు యొక్కయు ప్రాంతయొక్కయు కొంతమంది ధనవంతుల వర్తకులు కూడ జేరినారు. ధనము ప్రోగుజేయుట యీ సంఘముయొక్క యుద్దేశ్యమైయున్నది. జపాను దేశము వీరి మార్గమునందు కంటకముగా నున్నది. ఇందువలన వీరికి

జపాను భూభక్తియై

పోవుచున్నది. వాషింగ్టనునందు లోకమును నిరస్త్రము చేయుట కొక కాక్రెఫెన్సు జరుగబోవుచున్నది. భారతప్రతినిధి గారగు గౌరవనీయులైన శాస్త్రీగారక్కడ తమ యభిప్రాయమునిట్లుటకు వచ్చెదరిని తమకందరకును తెలిసియుండును. ఒకప్రక్క నిట్లు జరుగుచుండగానే మరియొకప్రక్క నావిక సేనను వృద్ధిచేయుటకొరకు విభులధనరాసులు భర్త్యుచేయబడి పోవుచున్నవి. మనకందరకును ఈవేళ గాకపోయినను చెండు మూడు వత్సరములలోపలనే యింగ్లండు, ఆమెరికా, జపాను వీరిలో నన్యోన్యము

యుద్ధముగనున

నిశ్చయముగా తెలియుచున్నది. ఫిలిప్పైను దీవులందు నావిక సేనా కేంద్రము లిందులకే యేర్పరుపబడుచున్నవి. చీనా దేశమును మోసపుట్టుట కీ వర్తకసంఘము చీనాదేశముతో China Trade Act అను నొకసంధి జేసియున్నారు. ఆశ్చర్యమేమనగా నిదియంతయు జరిగిపోవుచున్నప్పటికి నెవ్వరికి గూడ కొంచెమైనను తెలియలేదు. చీనాదేశము మొత్తము చున్నప్పటికి నెవ్వరును విమతయలేకున్నారు. ఇంగ్లండు ఆమెరికా దేశములయందు దైకవత్సరము కుదుర్చుటకు ప్రయత్నములు సంతతము చేయబడుచున్నవి. ఆమెరికా నీవలలో పడద్రోయుటకొర కీమధ్యనే ఇంగ్లండులో నావిక సేనలలో యొక గొప్ప అడ్మిరల్ ఇంగ్లండు నమెరికాయ నొకటి యొడమెడల సమస్త ప్రపంచము నవలీలగా నేలవచ్చునని చాటియున్నాడు. దీనిని వినిన తరువాత నమెరికనుల యానందమునకు మేర లేకపోయెను గాని దీనికి విరుద్ధముగాగూడ గొందరున్నారు. సాధారణముగా నుదాహరించిన యమెరికను లందరకు ఇంగ్లండుతో పడుటలేదు. ఐరెండు, ఈజిప్టు, భారతదేశము సంధిపరిషత్తు వీనివిషయము లో ఆమెరికను లింగ్లండునకు విరుద్ధముగానున్నారు. ముందేమి జరుగునో చెప్ప వలనుపడుటలేదు. కాని ఇంగ్లండు మాత్ర ముద్విగ్గుముగా నున్నది. మతీయు కన్న జేయుముగా జేసికొనుటకొరకు మిగుల వ్యాకులపడుచున్నది. మీకు తెలియుటలేదు గాని యీ మిత్రబలములయొక్క

మైత్రి యంతయుగనున్నది.

ఇంగ్లండును ప్రాంసును ఇప్పుడు మిత్రులుగానుండుట లేదు. ప్రతివిషయమునందును వీరికి మతభేదము గలుగుచున్నది. మరియు చెండును గూడ స్వాధీనమునే చూచుచు పరస్పరము విరుద్ధముగా నున్నవి. Entente మిత్రత పేరునకు మిత్రము నిలిచియున్నది గాని, దానిలో కేమియు నిష్పడగ్గములేదు. లోలోపల విరోధమును పోరాటమును వృద్ధిపొందుచున్నది. మిత్రతయొక్క పేరుగూడ పోయినవో సంధిపరిషత్ నియమముల కందరు హారాహము చేయుదురనియు మరల పూర్వమువలెనే సంధిసభ కందరును పరిశ్రమించివైతరు రనియు నభిప్రాయముతో మిత్రత యను పేరునుమాత్ర మంతవరకు నిలిపియున్నారు.

ప్రాంసు లీల

చాల విచిత్రముగా నున్నది. యుద్ధసమయమునందు ప్రాంసునకు దేవసమానుడుగా నున్న క్లిమెన్సున కిప్పుడెక్కడను గౌరవమే లేదు. అతనిపగ నాల్గుదినములు వెన్నెల గాచి యిప్పుడేమియు లేకుండ నశించినది. ఆతడింగ్లండుతోజేరి ప్రాంసుయొక్క కంతము గోసినాడని ప్రాణముప్రజలు వానినిదానభియోగము జేయబోవుచున్నారు.

ఇదియొక యాశ్చర్యకరమైనవిషయము గాదు. యుద్ధకాలమునందు ప్రాంసుప్రజలు తమ పూర్వ ప్రధానమంత్రియు నాయకుడునగు కేలాన్సువిదానభియోగము తెచ్చిరిని మీరు జరచియుండరు. పాప మాత్రమే యొక కష్టములోనుండి తప్పించుకొనియెను. అతడు, ప్రాంసునకు విరుద్ధముగా జర్మనీతో జేరి జర్మనీయొక్క మంచి గోరుచుండెనని యాశించిదానభియోగము లేబడినది. ప్రాంసుయొక్క రాజనీతిత్రేయములందీ దృశ్యములపూర్వములు గావు. ప్రాంసునందీపిష్ట దేశము ప్రధానముగా నున్నదో యది యిప్పుడు (Black National) బ్లాకు నేషనల్ లేక రాష్ట్రీయ దేశమని ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. దీనికి పూర్వము క్లిమెన్సు కర్తయు పార్తయు నైయుండెను గాని యిప్పుడేది బహుము రాగానే ఆతనిని త్యజించి యాతనివై నీవ్యాజ్యము జేయగోరుచున్నది. ఆదశము

ప్రాంసు ప్రధానముగా నుండవలెను

అని గోరుచున్నది. ఇందునకేవీరు జర్మనీని వేయేడవైనను తలమెత్తకుండునట్లు చేయ ప్రయత్నించుచున్నారు.

వీరికి యింగ్లండు వనగా కొంచెమైనను లక్ష్యము లేదు. ఇంగ్లండుయొక్క మిత్రతచేత తమ యుద్దేశ్యమున కేమాత్రము బాధ తలపించినను ఇంగ్లండుయొక్క మిత్రత వదలివేయవలెనని నిశ్చితాభిప్రాయము. అందరికంటెను మొదట మిత్రులందు యీ భావమును శుభ్రముగా ప్రకటించి యున్నాడు. క్లిమెన్సుకు బదులుగా నితడే ప్రధానిగా జేయబడినాడు. కాని రాష్ట్రీయ దేశముయొక్క గోజుగోజునకు సంకుచితము లగుచున్న యభిప్రాయముల కితడుగూడ నిలుపలేక పోవుటచేత నిష్పక్షిదస్థి స్థానమున లెగ్నానునలేడు వచ్చియున్నాడు. అతడును పోయి యిప్పుడు బ్రయాండు అను నతడు ప్రధానిగా నున్నాడు. వీరు మిత్రతయనుపేరు నెప్పుడును భావము చేయుచు నేయున్నారు గాని ప్రతివిషయమునందును, ఇంగ్లండునకు వీరికిని మతభేదము గలుగుచున్నది. భేదభావ మిప్పుడు మిగుల వృద్ధియైనది. ఇంగ్లండునుండి యిడిమియు వాచుచుండుట లేదు. ఇందులకే, ఇంగ్లండు తన్ను జేయుముగా జేసికొనుటకొరకు, ఆమెరికా, జపానుదేశములకొరకు నిరీక్షించుచున్నది. ఇంగ్లండు

జర్మనీ మరలలేది

తిరుగబడునని విశ్వసించుచున్నది. వారు రషియా దృఢముగా నుండుననియు ప్రాంసుమీద నమ్మకముంచుటకు వీలు లేదనియు తలంచుచున్నారు. ఇందుకొరకే వారికి మిత్రులవనరమైనారు. ఈ సమయమున దు మూడే ప్రధానశక్తులు గలవు. ఇంగ్లండు జపాను ఆమెరికా సామ్రాజ్యమునందేజేణమున కేమివచ్చునో యని సంతతము భయపడుచున్నారు. ఇందువలన మొదట స్వసామ్రాజ్యమును సురక్షితము జేయ యత్నించుచున్నారు. సామ్రాజ్యముగా నున్నట్లు సామ్రాజ్యమునందేమియు నల్లకల్లోలములు లేకపోయి యుండెనవో నింగ్లండు ఆమెరికా జపానులకు యుద్ధము కల్పించి వారినిపాటికే నిర్మలులుగా జేసి యుండును. కాని యీవిషయస్థితియందు హృదయముతెరచి వారెదో యొకప్రక్క కేరకతప్పట లేదు. ఇంగ్లండు జపానంత బలమైన ప్రతిస్పృధిక గాకపోవుటచేత జపానుప్రక్కకు జేరునని తలంచుచున్నారు. ఇంగ్లండు దశయిది. రెండవ ప్రక్క

ప్రాంసుకూడ చింతచే పీడింపబడుచున్నది. ప్రాంసు వారు ఈ స్థితిలోనే లాభముపొంద నిశ్చయించుచున్నారు. వారు తామందరికంటెను శక్తికాలునగా నున్నారు వారందరికంటెను శక్తిక సేనలు గలవారు. యూరపునందు వారిలో వైరపడు వా రెవ్వరును లేదు. జర్మనీ నిరస్త్రమై ప్రాంసువారి దయను విచ్చనుడు గుచున్నది. ప్రాంసు జర్మనీని నిశ్చయముగా తిరుగబడునని విశ్వసించుచున్నది. ఇందువలననే యుద్ధారత, ధర్మము, రాష్ట్రసంఘము మొదలగున వన్నియు దానినుండుట వర్ధములు. నిజముగా వీరు జర్మనీని తలమెత్తనీయదలచుట లేదు. అందువలన వీరికి లెనునవీతిర మధినమందుండలెనా అప్పర్ నైలిషియా నిందుకొరకే పోలెండున కీదలంచుట ఎందుకనగా పోలెండు ప్రాంసుదేశము చేతిలోని కీలుబొమ్మ వంటిది. జర్మనీ నణచుటలో నింగ్లండును నమెరికాయ భాగస్వామ్యులైనప్పటికి వారు జర్మనీనుండి యతిమారమున నున్నారు. జర్మనీ లేకగానే వీరికి హాని చెందనేరదు. ఇందువలననే వారు జర్మనీయెడల దయజూపుట కిచ్చించుచున్నారు. జర్మనీని నిలబెట్టుటయే యుద్ధారమైనవో ప్రాంసుమాత్ర ముద్ధారత చూపింపలేదు. కాని ప్రాంసు జర్మనీయెడల జూపునిష్ఠానునందీ దింగ్లండు పాల్గొనలేమో తెలియదు. ప్రాంసులో కొందరు ప్రాంసుదేశమున కేదే కమమీద నైనను నాధారపడుట తలపించినయెడల జర్మనీతోడనే స్నేహము చేయుట మంచిదని చెప్పుచున్నారు. వారియెడల దయగానుండి జర్మనీ నిలచుండుటకు మనము సహాయము చేసినవో జర్మనీ లేదనితరువాత ప్రాంసుతో వైరముగా నుండదనియు ఇప్పుడు ప్రాంసుయొక్క మార్గమునందీ

దేదికంటక మగుచున్నదో యీ యింగ్లండుతోనే పగ సాధించునని నమ్ముచున్నాడు. ఈ యభిప్రాయము గలవారి దశముకూడ దినదినము వృద్ధిపొందు చున్నది. ముందేమి జరుగునో చూడవలసి యున్నది.

రషియానుందు కరవు

భీషణయాచముతో విజృంభించుచున్నది. కాని యొక్కడపరిపాలించుచున్న సోవియట్ గవర్న మెంటు మంచియేర్పాటులు చేయుచున్నది. వ్యవసాయము కొరకు రయతులకు విత్తనములు మిక్కిలిగా పంచివెట్టుచున్నాడు. రయతు లందరికిని వ్యవసాయమునకు మంచివిధు లన్నియును నేర్పబడుచున్నవి. మరియు కరవుచేత పీడింపబడినవారు దేశమును విడిచి పారిపోకుండ కట్టుదిట్టము జేసినారు. సర్కారునందొక ప్రత్యేకవిభాగ మికటపు విషయమయి యన్ని కట్టుదిట్టములను జేయుచున్నది. విత్తు లెవ్వరి దగ్గర నెక్కడ దొరుకునది ఎట్లు దొరుకున, ఏమి చేయవలెను, మొదలగువి యీ విభాగమే ప్రకటించుచున్నది. ఈ కరవునకు కట్టుదిట్టములు చేయుటలోనే మగ్నులైయుండుటచేత సోవియట్ గవర్న మెంటు యిప్పుడే పరదేశీయముల యేమియు దలపెట్టుటలేదు. ఇంతజరుగుచున్నప్పటికి రషియా కాంతముగా నుండుట లేదు. పూర్వము (యేసియా) దేశము లన్నింటికిని అధిపత్యము కల్పించుటకు నకల్పయత్నములను జేయుచు నేయున్నది. టర్కీకది పూర్వసహాయమును చేయుచున్నది. ఆఫ్ఘానిస్తాన్, పెర్షియా దేశములతో నడియెడల బడికలు గావించియే యున్నది. బాల్కన్ తూర్పు ద్వీపమునందీ నెమ్మదిగా నడుగుపెట్టుచున్నది. పూర్వ, నికటపూర్వ సహాయవీయ రాష్ట్రము లన్నియు నొకటి యగుచున్నవి. ఆఫ్ఘనిస్తాను పెద్దపెద్దసంగములు వైచుచున్నది. ఈ ముస్లిము రాష్ట్రసంఘము సాధారణసంఘము కాదు.

జర్మనీయొక్క వ్యాపార సంఘటనము

ప్రపంచమునందు సర్వోత్తమమని జర్మనీవిషయమందు చెప్పుట ముఖ్యమని తలంచును. ప్రపంచమునందే రాష్ట్రము నీ విషయమునందు జర్మనీతో తులనార్హులారు. వారు సరకులను ఇంత యెక్కువగాను, సులభముగాను, చతురగాను యిచ్చుట జూచి లోకమంతయు నాశ్చర్యపడుచున్నారు. జర్మను వస్తువులతో యూరపుబజారులు నిండిపోవుచున్నవి. యంత చతురవస్తువులు యితర రాష్ట్రమువారు లెప్పుడును చేయజాలరు.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యముయొక్క దశ మిక్కిలి హీనముగా నున్నది. ఐరెండు విషయమునందేమియు నిశ్చయమగుట కనవడుటలేదు. ఆస్ట్రేలియా కనడా వక్షిణాఫ్రికాలకే స్వత్యము లీయబడినవో వానితో నయ్యగ్లండు తృప్తిపడవచ్చునని యమెరికనుల యభిప్రాయము. ఇంగ్లండు దిప్పుడు ఈజిప్టును సమాధాన పరచుటకు రాయబారములను మరల ప్రారంభించుచున్నది. ఈజిప్టునీతి సరిగాలేదు. జగులలో పాపాతును నిరంకుశ ప్రభుత్వముయొక్క ప్రతినిధియైన అదిల్ పాషాయొక్క దశముల యందు పోరాటము ప్రారంభమైనది. (అభ్యుదయ)

విల్ వెట్ పెట్టెతో సహా మె రూ 2-8 0 త.

ఇమిటేషన్ కమిటీ

పటములో చూపిన ప్రకారము నీ ముద్రగాతో ముద్రముగా ఇమిటేషన్ వెర్షన్లు, కంపులు వెక్కిరిచి చూచువారలకు 1000 రూ. పరిమితుగలవిగా తోచును.

ఒక్కొక్కము 150 గెజ్జులు పెద్దవైజు రూ. 3 చిన్నవైజు రూ. 2.

కో. దొర సామి మొదటి లిండు కంపెనీ,

నెం. 1/22 క్రిష్ణపు మొదటివీధి, తిరునల్లి క్లౌజీ, మద్రాసు

రై నంబం !

బొంబాయి స్వ దేశి స్టోర్సు

నెం. 40, 41, 42, రత్నన్ బజారురోడ్డు, బార్డికౌను, మద్రాసు.

చీరలు, రవికలు, రంగులు, కంబళ్లు, రన్నీ కంబళ్లు, పడపులు, తిలగడలు, పట్టు, నూలు, శిల్పి మొదలగు పానీయ, చిత్తాడలు, త్రే ప్రేకగట్టు శిల్పములు, బొమ్మలు, విత్తిలి టిఫిన్ గాస్ట్రు, ఇతర వాటిలో నాటు రకములు, కోట్లు, నామస్టు, మొదలగు నీలూ దీర్లు, స్త్రీలు బ్రంతులు, ఇనగ బ్రంతులు, బిస్కెటు సుపరూ వి మాకెడ్ అకక గింపుకొను వైకము పెట్టు కాన్ వాసు కేములు, బ్రీపుసంకులు అంగవస్త్రములు, ధోవతులు మొదలగునవి పలువిధమాదిరిలలో మా యుద్ధగవు. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నీచటవోను చాలదు. నీడముగా పూనులో నున్నది.

సకల జనుల సౌకర్యము, వారియొక్క లాభమును యోచించి ఈ చూతన ప్రాంపిని తెలుపియున్నాము.

బెంగుళూరు, కంచీ, కాశీ, మధుర, నేలం, మలబారు, అహమదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పూనా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండియు, మరియు హిందూదేశమునందు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండియు వారి వారి అంతముకు తగినట్లు పువయోగించునట్లు పెండ్లిమొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న పువయోగించున తగిన సరిగ పట్టు నూలు జువీ రకములను రప్పించి, స్త్రీలకు జేసియున్నాము. ధరన్న సరసముగా వుండును.

గాంధీ మహాత్ముని ఆభిప్రాయములు

(యంగు యిండియా)

నిర్మల హృదయము

జానకీ బాబాయి అల్లరులగుర్చి చెప్పిన విషయములన్నియును, హిందూ, మహమ్మదీయులకంటె పార్సీలును క్రైస్తవులును యెక్కువ తప్పుచేసి రని యనుకోవెడి హిందూ మహమ్మదీయులు కాక, మనసు మార్చుకొనిన వాడమౌత్రము గ్రహింప గలుగుదురు. వాడగర్వవచ్చిన, ఆత్మపణలేఖలనుకాద, పార్సీలు క్రైస్తవులే అల్లరులు ప్రారంభించినటుల హిందూ మహమ్మదీయులు విశ్వసించియున్నట్లు కలుచున్నది. కాకగి కత్తులు కాదని తెలిసినను, వారే ప్రారంభించి రనుకొందము. హిందువులును మహమ్మదీయులును అధిక సంఖ్యాకులగుటవల్లను, మరలను ననుసరించియు, వారి ప్రతిపక్షియూ, ప్రతికారము జేయకుండ, వారిని రక్షింపవలసా?

మాలానా వారి సందేశము

మాలానా అబ్దుల్ హాకీం బాబాయి అల్లరుల విషయమై యేమి చెప్పిరో తెలికింపుడు. వాని కంటను యెక్కుడ పొందుపరచినందులకు నే నేమియు తుమాపణ జేడను.

“యూరపాజన కెట్టి హానియును జేయకు. మాకేమాత్రమును సమ్యక్ము గారు. ఆయన అధికార ప్రతిష్ఠతో మోసపోకుండ కట్టింది భారతీయుల నిజభావముల గుర్తింపజేయవలెననియే మా యుద్దేశము. అందులకు మార్గముగ హరితాశమును యేర్పరచితిమి. అందు యేమాత్రమును దౌర్జన్యము రాకుండ, ఎ.తయో విచారణ యైనపిదప ఆహింసా సిద్ధాంతమునకు గడంగితిమి. అదియే మాకు విజయము చేకూర్చునని విశ్వాసము గలదు. ఇందు విశ్వసించిన పక్షమువారిక రున్నను, వామనలో పని చేయుచున్నారనవచ్చును. ఈపక్షమువారు మాతో పనిచేయునట్లుడు మా పథకుల ననుసరింపు మని మేము కోరుచున్నాము. లేకన్నచో మామార్గములు విఫలమైన పిదప, తమ పథకులను ఆచరణలో పెట్టుకొనవచ్చును.

బాంబాయిలో అల్లరులు జరిగె నని వినుట కెంతయు కఠోరముగనుండెను. కల్వలీతముగ, ప్రసిద్ధులగు మహమ్మదీయ నాయకుల నిర్బంధించినపుడు ప్రజలు జూచిన కారణమును, ఆత్మ నిగ్రహమును గావించిన ఫలితము తగ్గిపోయె ననకులయును. ఈ బాంబాయి అల్లరులు మనరాజకీయ మరలమునకు విరుద్ధముగ నుండుటయే గాక మన మరలత్తుకు గూడ విరుద్ధముగ నున్నది. మా మత ధర్మానుసారము, మహమ్మదీయుడు తడితరని ద్రాక్ష తోటను వాణుమచేయగూడ దనిగలదు. అనన్యము జూచినవానికి ప్రతిఫలము నీజునలయును. ద్రాక్షతోటను గుర్చియే మరలత్తు లొనట్లుండ, ఇతరసాక్షులగుర్చి యెంత కఠిన న్యాయము అందుకొ యొచింపవచ్చును. ఇప్పుడు మనము బ్రిటిషు నిరంకుశాధికారము లతో చూడమే యిండియాలో పోరాడుచున్నాము. అట్టిగిరి మహమ్మదీయులైన నేమి, హిందులైన నేమి, పార్సీలైన నేమి, క్రైస్తవులైన నేమి, వారిసాక్షులు, మానమును సంతరింపవలసిన బాధ్యత మనయందు గలదు. మనము మన మతధర్మములకు బద్ధులమై యుండవలయును. అట్టి అల్లరుల నికముందు జరుగనియకుండ జేయవలెనో, స్వల్పసంఖ్యాకులు మనలో జేరని వారు, భారతద్రాక్షాప్రభుత్వమునందు విశ్వ సింపక, తమ సంరక్షణముకై విశేషయాలైన వాధారపడవలసి వచ్చును. ఆస్వల్పసంఖ్యాకులు అట్లని, అధికారులు యెంతయో ప్రేమతో జేయు సహాయముతో మోసపోకుదురు గాక. ప్రతికారము జేయవలయు నను నుద్దేశమునలన నెట్టి విపత్తులు సంభవించినో మనసునం దిడుకొని వారలు ఆత్మ నిగ్రహమును సాధింపవలయును.”

స్వల్పసంఖ్యాకులు

కావున మనము పార్సీలు, క్రైస్తవులు, యూదులవైన క్షీల యహోకాలను తొలగించుకొనవలయును. లేకన్నచో మన యాదర్శము విఫలమై గాంచును. అట్లుల సంరక్షణముజేయుట వారు మనరాజకీయోద్దేశముల మున్నగువానితో నేకీభవించెద రని గాదు. ఆయుద్దేశముతో జేసినచో సంరక్షణయే గావలెదు. ఆ స్వల్పసంఖ్యాకుల కెంతటి విరుద్ధముగ నున్నను మనతో

నేకీభవించుటను రక్షించిననే నిజమైన రక్షణయనవలదు. తేక ములో నందమను తమతమ యభిప్రాయముల తలెత్తుటకు స్వా తంత్ర్యముండవలెనన్నచో, ఆస్వల్పసంఖ్యాకుల హక్కుల కేమి యు భంగము కలుగకుండ చూడవలయును. పసిబిడ్డ సయితము తన యుద్దేశమును వెల్లువస్వల్పసంఖ్యాకుల గల్గియుండవలయును. వారిసంఖ్యాక్రొక్కకలెనని అధిక సంఖ్యాకులు ప్రయత్నించినచో నది దుర్మార్గ మనవలెను. స్వతంత్రభారతములో మాకు గావలసి నది అందరును ప్రభుత్వము నుండుటగాదు. అందఱును తమతమ యుద్దేశములను వివిధములైనవానిని తలెత్తి స్వల్పసంఖ్యాకుల గల్గి యుండవలయును. అప్పుడు యెక్కువమంది యభిప్రాయములు వ్వువో యని యొచింపక, న్యాయమేదో ధర్మమేదో యని మూలము యొచింపవలెను. ఇక్కడ కెంతకాలమునుండియో నై అధికారుల స్వాయులతో చచ్చిపోవుచుంటిమి. ప్రభుత్వభారము స్వల్పసంఖ్యాకులకు తుపాకీదెబ్బ లంత ఘోరముగ నుండగలదు. కాన మనము స్వతంత్రము గావలె నన్నచో మన పార్సీ క్రైస్తవసాదకులతో సహాము గల్గియుండవలయును. వారి వైద్యము గల్గియుండుటవలన హిందూ మహమ్మదీయుల మైత్రి గూడ భంగము గలుగగలదు. పార్సీక్రైస్తవ భేదాభిప్రాయము లను సహించ లేకన్నచో, హిందువులు మనల్కాదుల వైనను, ముల్కము హిందువులవైనను, మాకు బల మున్నదంటే మాకు గల దని తిరుగబడకుండునని యెట్లు చెప్పగలము?

వంగీయుని లేఖ

వంగకేశమునుండి స్నేహితుడొకడు బుద్ధిమాన్యుడుగల యాత దొకడు యీ క్రింది విధముగ నొకలేఖను వ్రాయు చున్నాడు:

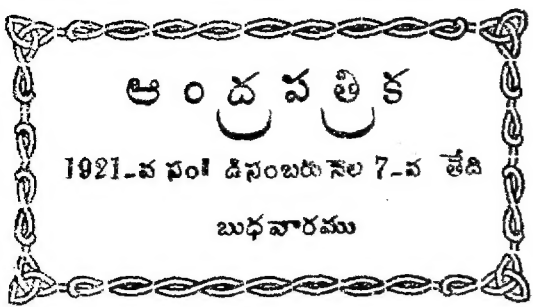
“మాతృభువంగాక్షులలో కాననాత్మికమణులు మొదలిడిన చో, ఫలితములు మతీత తీవ్రరూపముదాల్చును. అడవి నూటికి 70 మంది కెక్కువగ మహమ్మదీయులు అుగలరు. వారిలో చాల మంది ‘మోరీ’అనువారే. వారి కావేగము వచ్చెనేని హిందువుల ప్రైవిడ్ ఫోరముల గాంచెదరు. వారిలోనున్న పెద్దమనుష్యులు యీ అల్లరిమాక నణునవలరు. మొదలులోనే హిందూమహా ముదీయ మైత్రి ఆద్యత్యుగును. కలకత్తాలో గూడ సంగతులు అంతకంటె నెక్కుడుగ నేయుండును. ఇండియాలోని మనుష్యు లనున్న సంగతులనున్న మీరంత దృఢవిశ్వాసముతో గ్రహింప వలదని నేను జేతుచున్నాను. మీరు మీ మాతృజాత ప్రజలు విషయములకన్న దక్షిణాగ్రేకా విషయములు రాగుగ తెలియునని చెప్పినందులకు తుమింపవలయును. కాననాత్మిక మణులు ప్రారంభించుటకు మీరిప్పుడు విముఖులైనట్లున్నది. మీరు మరల మనము మామృకీనిరేని ఘోరమైన ఫలితములు గన వలసి వచ్చును. మీ యాన్నతా దర్శములన్నియును భన్నము లగును. దేశములో సంక్షోభ మెక్కువైకవుము లినుమడించును. మీరింతకరకు జేసిన పని యంతయు వృథాయగును”

‘బాగ్రత్త, బాగ్రత్త’ యని చెప్పవచ్చు నిట్టిలేఖల నేకములు వచ్చెను. బాంబాయి యొక పెద్దవాడలి ప్రతేకము. కాన అక్కడ సంచలన మనములుంట స్వాభావికము. స్వల్పసంఖ్యాకుల హక్కులను రక్షించుట యన దుష్కలుల సంరక్షించుటయే. దుష్కలుల రక్షించుట యన, వృద్ధులు, స్త్రీలు, పిల్లలు, నిస్సహాయు లు మున్నగు వారి సంరక్షణను రక్షించుట యగును. ఈరోజున పార్సీల మీదను క్రైస్తవుల మీదను, హిందువులను మహమ్మదీ యులును గలసి తమ బలమును ప్రయోగించిరేని, లేక వారి సఖ్య ము మరలవిరుద్ధముగ నుంటచే చెడిపోవును. అప్పుడు స్వరాజ్యమొక్కడినీ భాగవతేశము స్వతంత్రమును బొందవలె నన్నచో స ప్రార్థనగా ఆహింసా ప్రతేకము నవలంబించుట తప్ప వేరమార్గము లేదు. ఆహింసాప్రతేకము ననుష్ఠించుట కార్థస్యమునకు గడంగుట కాదు. దీనిని గ్రహించుట యన స్వరాజ్య మనకేమో, మరలమన నేమో గ్రహించుట అగును. హిందువులు తమగీతమున్ను, మహా ముదీయులు తమకొరానున్ను, విపరీతార్థముల కల్పించకుం దురుగాక, ముందుపరీక్షించుట కొరకు వారిద్దఱును గల్గిని దుష్కలుల సంరక్షింప మొందిలికినచో పిదప ఒకక నొకరు రక్షించుటను నేర్చుకొనెదద.

ఆంధ్ర పత్రిక

ఈసంవత్సరాను భవమువైసి, అహింసయే భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించి నిలుపగలదనియు, భారతదేశము లోనిఅన్ని జాతులవారును, మతములవాడును సఖ్యతగ నుండుటకు నిదియే ఆధారమనియు, ముఖ్యమైన మతముయు నేర్వకొనిన గాని, నై జెప్పిన పని ఒకగ నేరదు. ఇందువలన ప్రతి మతమును స్వధర్మములకై పోరాడుట కవకాశము గలదు. అందఱును గలసి భారతదేశ సంరక్షణకు పోరాడవచ్చును. అయితే అహింసను, భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు గాని, సఖ్యత గుదుర్చుటకు గాని యెట్లు పనిచేయునో పరీక్షించుట గాని, లేక దాని నొకమాద్యముగ నిర్ణయించుట గాని పనికిరాదు. హిందువులును మహమ్మదీయులును, పార్సీలు, యూదులు, క్రైస్తవులు, యంగ్లీషువారు, సహకారవాదులైనను మరలనై నను ప్రేమించుటను ముందు నేర్వకొనవలయును. ఇదిచేయవలె నన్నచో మనము మాటలాడునపుడు ‘యేమాత్రమును కటుత్వ ముండగూడదు. ఇతరులను మనమార్గమునకు ద్రిష్టనప్రేమ పిల్వదైనను విశేషపుటోపిని మనము బలవంతముగ దీసివేయ గూడదు. త్రాగుబోతులను త్రాగకుండ జేయుటకు బల ప్రయోగమును జేయకూడదు. మన మెప్పుటికిని మంచిమాట లతో తెలియజెప్పి మన సు వాటునటుల నెన్ని సారులో వాయనా అబ్బాయని చెప్పవలయునుగాని, వాకావ్యవ్యయము గాని, బలప్రయోగమును గాని యవయోగ పరుపగూడదు. మన పక్షమున స్వతంత్రులగు, భావనంతలు లక్ష్యలది జనముండి లేని అప్పుడే స్వరాజ్యము వచ్చిన దనవచ్చును. సహకార వాదుల భయ మేమన గా, మన మిటు ల నహింస, అహింస యని, చెప్పి దౌర్జన్యము నకు దిగదనునియు పోసి, సద్భావముతో గొందరు నిజముగ జెప్పినను ఉద్యమము తుట్టుతునకు దౌర్జన్యమునకు గడంగువారి చే తిక్కుననియు నై యున్నది. ఈభయమును మాటలతో వాదములతో పోగొట్టుటలము. మనము కారాగారములో నితర్వన మాల జూపిమాత్రము పోగొట్టుగలము. యిటుల బాగుగ జేయగ ల్లితిమేని మనము వాక్యతలయందు నిష్కల్పముగ నుండుము. ప్రేమ, త్యాగము, అణకున, సాక్షాత్తము, వీనిని మాటలతో దెలుపజాలము. కావున మన మిప్పుడు ఆ సహాయో ద్యమముకైకన్న ఆహింసకై నెక్కుడు పనిజేయవలయును. ఆ హింసయే, అసహాయోద్యమము, ప్రభుత్వమువారికి హింసయే కరణ్యము. మనకు అహింసయేనా కరణ్యము? మనము వారి హింసా సాతమును మరచి పూర్తిగ జేరు క్రొక్కరిమా? హింసయే వారికి పరమావధి. అట్టి హింసయొక్క ప్రతిష్ఠ నేరోజున భగ్నము జేయుచున్నా ఆరోజుననే మనము స్వరాజ్యమును స్థాపించెదము. ఇటుల జేయుటకు ఆంగ్లేయని ప్రేమించుటను నేర్వకొనవల యును. ఆయన యిండియాను పరిపాలించు ప్రభుత్వపద్ధతిని ద్వే సింపిన ద్వేసింపవచ్చును. మాలానా అబ్దుల్ హాకీ చెప్పినటుల మనకు ఆంగ్లేయనితో నెట్టి కలహమును లేదు. ఆయన బల ప్రయోగముతో జేయు పాలనమును మాత్రము గర్హించెదము.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ వర్కింగు కమిటీసభ, విజయవాడ
 తేదీనాడ, దిసంబరు 7:— ఆంధ్రరాష్ట్రీయ వర్కింగు కమిటీ నిన్న విజయవాడయందు సాయంత్రము 8 గంటలనుండి 8 వరకును, రాత్రి 8 నుండి తెల్లవారజామున 2 గంటలవరకును సభ చేసెను. రామలింగం (బ్రహ్మపురము), సుబ్రహ్మణ్యం (రాజమహేంద్రవరము), కంచి శివయ్య (గుంటూరు), నాగర అనామయ్య (రాజేంద్రగూడెము) కావలికంకరరాజు (తెలవాడ) గారలు జాతీయ సేవకులను నియమించుటకు ఒక కేంద్రసంఘము గా నేర్పరచబడిరి. కమిటీ కార్యాలయము విజయవాడయం దుండును. డాక్టరు రామచంద్రరావుగారి ఆధికారముకొంద విజవాడయం దొకశుద్ధస్వతేజనియమును స్థాపించవలెననితీర్మా నించబడినది. 10 కోట్ల “స్వరాజ్యమును” ను వనూజుచేయుట సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటిం చుట, విశేషములలో భారత రాయబారులను నియమించుట, పన్ను లను చెల్లించుటకు నిరాకరించుటను గురించి జేకీండు మహాసభ వారి మానముండలి సమావేశమునందు యోచనవలయు నని శిఫారుసు చేయబడినది. వృత్తులు ఇష్టపడినచో ఆజ్ఞోబంధనము చేయవచ్చుననియు రాష్ట్రీయ లేక మండల కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ వారి ప్రత్యేకజ్ఞలను బొంది ప్రజాసంఘములు, సమాహములు ఆజ్ఞోబంధనము చేయవచ్చుననియు తీర్మానించబడినది. ఆ ధ్యత్తుడు చీరాల పేరాల సేరులకు కాంగ్రెసు నిధినుండి రు 500 ల నిచ్చితేసెను. కాళావు కాంగ్రెసు సభాసమావేశమునకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొ నుట ముగిసినది. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శి మాకు నేను తంలివార్తను బంపుచున్నాడు.

శాంతిసాధనములు

ప్రపంచమంతయును శాంతిస్థాపనమునకు పరి తపించుచున్నది. శాంతిస్థాపన మనుదినము దూరస్థ మగుచున్నది. సకలదేశముల ప్రభుత్వములు వారి ధర్మబలమును మఱచి బలసంపదలను మాత్రమే శాంతిస్థాపనమునకు నిర్భయముగ వినియోగించునట్లులు ప్రకటించుచున్నవి. నానాజాతిసమితి శాంతిస్థాపనమును జేయునట్లులు ప్రకటించినది. వాషింగ్టన్ సభ శాంతిస్థాపనమున కేర్పడినట్లులు ప్రకటనములు జరిగినవి. ఫలముమాత్రము దృగ్గోచరము గాకున్నది. కారణము సకలజాతుల నావహించిన స్వార్థపరత్వమునందు బలమింపబడుచున్నది. అన్ని ప్రభుత్వములును తియ్యసిమాలలను జెప్పుచున్నవి. ధర్మోపదేశములను జేయుచున్నవి. స్వస్తివాచకములను జెప్పుచున్నవి. ఈ వేదాంతవాక్యము లన్నియును తమకుగాకను వితరుల కన్యాయమును బొందుచున్నది. శాంతిస్థాపనము కేవలము స్వప్రయోజనరక్షణమునకు మాత్రమే వినియోగపడుచున్నది. మానవ ధర్మ సంరక్షణమునకు మాత్రము వినియోగపడుటలేదు. ప్రపంచమునందు ధర్మ సంస్థాపనమును జేయుటకు రణరంగములం దాత్మసమర్పణమును జేసిన జీవాత్మలు పరమునందు మహావిపాదమును బొందుచున్నవి. రక్తసిక్తములైన రణరంగము లింకను సంగ్రామవాసనలను వ్యక్తము చేయుచున్నవి. భూదేవి సంగ్రామవేదనల నింకను ననుభవించుచున్నది. మానవహృదయమునావహించిన యాశాపితమునకుమాత్రము శాంతిగలుగలేదు. బలవంతమైన జాతులందు మమకారాహంకారములు యథాప్రకారము వృద్ధిని బొందుచున్నవి. యుద్ధానంతరమునందు జరిగిన వ్యవహారము లన్నియును నీయుదంతమునే విశేషము చేయుచున్నవి. అన్ని రాజ్యములును మహాసంక్షోభ బీజములను నాటుచు శాంతిబీజములను నాటుచున్నట్లులు మాత్రము నటించుచున్నవి. ఈనటన ప్రపంచమునం దెంతకాలము సాగనున్నదో దైవాధీనమునందు గలదు. సంధినిర్ణయములు జాతిసమితి వాషింగ్టన్ సభలు పాశ్చాత్య హృదయము నావహించిన గాఢమైన మమకారాహంకారములను విశేషము జేయుచున్నవి. ఈ నిర్ణయము లన్నియును స్వపక్షరక్షణమునకును పరపక్షరక్షణమునకును నేర్పడినట్లులు నిత్యవ్యవహారములు విశేషము చేయుచున్నవి. జర్మను సంహారమైన వెంటనే జపానుభయము దురదించినది. శ్వేతపింగళజాతుల భయము గలుగుచున్నది. తెల్లనల్లజాతుల సంరంభభయము బాధించుచున్నది. ఈమహాసంరంభము నాపి శాంతిని స్థాపించుటకు ప్రపంచమవలంబించుచున్న యాసురసాధనములు నిరుపయోగమైనను మానవుల కింకను నాసురసాధనములందు విశ్వాస మంతరింపలేదని నిత్యవ్యవహారములు విశేషము చేయుచున్నవి. ప్రపంచ వ్యాప్తమైన బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవ్యవహారము లిందులకు నిదర్శనములుగ నున్నవి.

బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు దన్ని భాగములందును గొప్పకలవరము బయలుదేరినది స్వస్థలమునందు సాంఘికకార్యకర్తమువా రసంతృప్తిని జూపు చున్నారు. అయితాండు స్వతంత్రమును బడయ గోరుచున్నది. ప్రతిఘటనము చూపుచున్నది. ఈజప్తునందును భరతఖండమునందును నాంగ్లరాజనీతిజ్ఞు లవలంబించిన సానుభేదోపాయములు విఫలమైనవి. అధినితేశ రాజ్యములందును సంరక్షక దేశములందును నసంతృప్తి గలుగుచున్నది. ఈమహా సామ్రాజ్యమునందు శాంతిని స్థాపించుటకు దండన సీతయె పరమసాధనమని బ్రిటీషు రాజనీతిజ్ఞులు ప్రకటించుట పరమ విచిత్రముగ నున్నది. కర్జును ప్రభువు ఆలె స్పీ ప్రభువు రీడింగు ప్రభువు శాంతిని స్థాపించుటకు బలసామర్థ్యమును నమ్ముట ప్రపంచము నావహించిన బలధర్మ ప్రతిభకు నిదర్శనముగ నున్నది. ఆంగ్లరాజ్య వైద్యులు వ్యాధిలక్షణములను గనుగొని యనుకూలమైన చికిత్సను జేయుటకు బడలు వారికి దోచినబండ్ల వైద్యమునుజేసి శాంతిని స్థాపించుటకు బడులు మహాకలవరమును గలుగజేయుచున్నారు. స్వేచ్ఛనరికట్టి నిర్బంధ మార్గముల నవలంబించుచు సంక్షోభమును వృద్ధిచేయుచున్నారు. నిర్బంధములు పెరిగిన కొలదియును నశాంతియును పెరుగును గాని శాంతిమాత్రము గలుగజాలదు. ఈ మహాధర్మము ధర్మాత్ముల కనుభవమునందున్నను స్వప్రయోజనములు వారిని ధర్మకరాజ్యములను చేయుచున్నవి. అధికారులు శాసనముల బ్రతినిధి స్వప్రయోజనములను స్థాపించుటకు బూనుకొనుట సహజము. పోలీసుబంధ్రాతు మొదలు రాజప్రతినిధిపరకును గల యధికారబృందము స్వేచ్ఛప్రతిభను గాపాడుకొనుటకు శాసనములను ప్రయోగించి భయభ్రాంతులను గలుగజేయుచు శాంతిని గాపాడుచున్నట్లులు మురియుచుండును. ఈమురివెము మూడునాళ్ల ముచ్చటయని నిర్బంధముల చరిత్రము దెలుపుచున్నది. నిర్బంధములు చూపులకు శాంతిని గలుగజేసినట్లులు కనిపించినను లోపల నశాంతిని వృద్ధిజేయుచుండును. నిర్బంధమార్గములు వాని నవలంబించెడివారలకును ననుభవించెడివారలకును దుఃఖదాయకములుగ నుండును.

యువరాజు - శాంతిసాధనము

భారతప్రభుత్వమును రాష్ట్రప్రభుత్వములును నవలంబించుచున్న నిర్బంధమార్గములు శాంతికి బడులు సంక్షోభమును గలుగజేయునని కాలము విశేషముచేయగలదు. రీడింగుప్రభు వవలంబించుచున్న సంపత్తిరాజ్యనీతి సామ్రాజ్యత్వేమమునకు ప్రతికూలముగ నున్నది. ధర్మాచరక్తుడైన రీడింగు ప్రభువుస్వప్రయోజన రాయలుల మాయమాటను నమ్మి దండనోపాయము నవలంబించుట శాంతికి ప్రతికూలముగ నున్నది. యువరాజుగమనము శాంతి సాధనములకు బడులు దండనసాధనములను పెంపొందించుచున్న విధమును దేశపరిస్థితులు విశేషము చేయుచున్నవి. యువరాజు ముందు దండన ప్రతిహారి రాజాగమనమును తెలుపుట కేర్పడినట్లులు దండనమార్గము లవలంబించబడుచున్నవి. ప్రజాబలము పరిస్ఫుటమైన కొలదియును సధికార బలమును నిర్బంధవిధాన రూపమున వ్యక్తముగ నున్నది. ప్రజాశక్తి ప్రభావము సధికారు లెరిగియుండియును నామహాశక్తిని నిర్లక్ష్యముచేయుచు ప్రజలను నిర్బంధముల పాలుచేయుట యధికారధర్మముగ బరిగణించబడుచున్నది. భారత ప్రభుత్వమును చిరతరాభ్యుదయై నిర్బంధ విధానము నవలంబించుచున్న విధమును నానారాష్ట్రముల వ్యవహారములు రాష్ట్రాధికారుల ప్రసంగములు స్పష్టము చేయుచున్నవి. యువరాజుగమన సంధర్మమున ప్రజలు చూసినశక్తి యధికారుల కురోమావేశములను గలుగజేసి నది సభాసమావేశములు నిలువబడుచున్నవి. కాంగ్రెసు ప్రచారము నిలువబడుచున్నది. పౌరచరకుల సంఘములు శక్తిపేధింపబడుచున్నది. కంజాబు నందు సిక్ఖువీరులు దేశభక్త లాలా లాజపత్సాయి మొదలగుధీరులు నిర్బంధములకు లోనగుచున్నారు. వంగదేశమునందు జతేంద్రనాథ బెనర్జి మొదలగు దేశసేవకులు నిర్బంధముల పాలుగుచున్నారు. ద్రావిడదేశమునందు రాజను రాజగోపాలాచార్యులు గార్లు మొదలగు వారిమీదను 114 శిక్షను ప్రయోగింపబడినది. కాకినాడ యందు బులుసు సాంబమూర్తిగారు మొదలగువారికి రామదండు మొదలగు శాంతిసేవకులను నడిపింప గూడదని యాజ్ఞ యొసంగబడినది. ఆంధ్రదేశమునందు దన్ని ప్రాంతములందును దేశసేవాపరాయణులు నిర్బంధములకు గురియగుచున్నారు. నిర్బంధ శాసనములు స్త్రీల మీదను బాలరమీదను సయితము ప్రయోగింపబడుచున్నవి. వార్తాపత్రికలు నిర్బంధముల వార్తలలో నిండుచున్నవి. అయినను ప్రజలుమాత్రము ప్రశాంతస్వభావముతో బ్రవర్తించుట సం తృప్తికరముగ నున్నది. ఈప్రశాంతస్థితిని దేశము నందంతటను స్థిరముగ నెలకొలిపి సంరక్షించుట శాంతిస్థాపనమునకు సాధనము. అధికారులు వారి యనుచరులు తెల్లవారు ప్రజలను శాంతిమార్గము నుండి లొలగించుటకు వారిసంచిత సంస్కారమున కనురూపముగ బ్రయత్నములను జేయవచ్చును. మద్యపాననిరోధ బోధకులు రామదండు సేవకులు స్వదేశవ్రతబోధకులు కాంగ్రెసు ప్రచారకులు వారు వీరసనేల యసహాయోద్యమ వాసనగలవారందరును నిర్బంధములకు బాలగుట తథ్యము. ఒక జాతీయసేవకుడు శ్రీకృష్ణజననస్థానమును బ్రవేశించునపు డాప్రాంత వాసుల హృదయములందు ద్రేకముగలుగుట సహజము. డ్రేకము నిర్బంధములకును నిర్బంధములు ద్రేకమునకును గారణంబులగుట పరిపాటియైనది. శాంతిస్థాపనమునకు నిర్బంధములు సాధనములు గావని గ్రహించియును సధికారులు ప్రజలు మమకారాహంకారములకు దాసులగుచున్నారు. ప్రజలు మమకారాహంకారములను జయించి ధర్మమార్గమునను నాత్మసామ్రాజ్యమును స్థాపించుటకు సమయ మానన్న మైరది. ఈధర్మ మార్గమునను శాంతిని స్థాపించవలసిన భారము భారతీయుల మీదను గలదు. భారతీయు లవ్రమత్తులై వామ మార్గమున నడచిన ధర్మచ్యుతులై భారత భావీయ పరసమునకు గారకులు గాగలరు. అధికారనిర్బంధములు ప్రబలిన కొలదియును జాతీయమోక్షము ప్రత్యక్షమగుచున్న విధమును జాతీయస్వరూపక జాతీయవిశ్వాసము విశేషము చేయుచున్నవి. మహావీరవర్తన సమయమునందు శాంతిక్రదన సహింసారూపాత్మకమునైన నియతకర్మానుష్ఠానమును గాంధీమహాత్ముని బ్రహ్మత్వమునను భావతీయు లాచరించి స్వదేశమునందును పరదేశములందును శాంతిస్థాపనమునకు మార్గదర్శకు లగు దురు గాత!

మరిపుడగితేనా?

కా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు తమకు లభించిన కారవమున కుప్పొంగిపోయి, నిజసందర్భములను ముఖచియుండురు. రాజ్యాంగ సంస్కరణములను వారు కొనియాడుట వింతగాదు. శాసనసభలను, ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును బట్టువలె పొగడవచ్చును. నానారాష్ట్ర సంఘసభ్యత్వము మూలమున తమకు గలిగిన కారవమునకు వారెంతయు మురియవచ్చును. ఇందువలన హిందూదేశమున కరచేత వైకుంఠము లభించెనని వారు తలంపవచ్చును. కాని లండను ట్రెయినింగ్స్ త్రికకు వ్రాయుచు, శాస్త్రిగారు గాంధీమహాత్ముని యాక్రిందిరితిన నిరసించుట, వారి నావరించిన నూతన వ్యామోహమునకు నిదర్శనమని ఎంచవచ్చును.

“పంటపండి, కోతగాండ్రు సిద్ధపడుచున్నతరుణమున, పాశ్చాత్యనాగరికమునకు శత్రువు నని ప్రకటించుచు, కొలది వారములలో క్రజలకు తనవ్వంత స్వరాజ్యమును వాగ్దానముజేసెడి, ఈ సన్యాసి ఎవడు? ఈ క్రొత్తస్వరాజ్య మేమిటి? ఆతని కయినా తెలియునా?.....హిందూదేశ మీతని ననుసరించునా, లేక తనను గమ్యస్థానమునకు కొలది యడుగులవరకు దీసికొనిపోయిన శాంత్యభివృద్ధిమార్గము ననుసరించునా?”

పాశ్చాత్యదేశములందు గనుపించిన తమకు బెరుకులముందర, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికి స్వరాజ్యమును వాగ్దానముజేసెడి సన్యాసి యెవ్వరో తెలియుటకు ఏలుండునా? దేశాంతరములనుండి స్వరాజ్యమును శాస్త్రిగారు మూటగట్టుకొని ఎచ్చుచుండగ, దానిని గైకొనక ప్రపంచానుభవములేని గాంధీస్వరాజ్యమునకు దేశమాశ్రయముల ఎంతతప్పు! ఈ సన్యాసి సంబోధనమున, పాశ్చాత్యదేశములు సయితము ఆలకించుచున్నవి. ఇది సఫలమయినచో హిందూదేశమునకే గాక ప్రపంచమునకంతకును రక్షణోపాయము దొరకునని ఆశపడుచున్నవి. ప్రపంచశాంతికి మూలమయ్యెడి గాంధీస్వరాజ్యము క్రొత్తదనియే భావించవలయును. శాస్త్రిగారికి దెలిసినస్వరాజ్యమువేరు, నూతనముగ సిద్ధింపవలసిన స్వరాజ్యము వేరు. కరుల వ్యాతంత్ర్యము ననవహరించెడి స్వరాజ్యము హిందూదేశమున కక్కరలేదు. ఇతిరులను పీడించి, స్వలాభమును పెంపొందించెడి స్వరాజ్యముతో హిందూదేశమునకు నిమిత్తములేదు. లోకకళ్యాణమునకు అనుకూలించెడి స్వరాజ్యము హిందూదేశమున కవసరము. అది తనందువలననే ఘోరసంగ్రామము జరుగుట తటస్థించెను. ఆమర్శమును గ్రహించనందువలననే, ప్రపంచశాంతి గురురకబోయెను. మూలప్రక్రియను గ్రహించుటకే, నానారాష్ట్రసంఘసభలును వాషింగ్టను సమావేశమును కూడుట యవసరమయ్యెను. ఈ సభలలో పాల్గొనుచున్నను, శాస్త్రిగారికి క్రొత్తస్వరాజ్య మేదియో గోచరింపలేదు. వారితోటి సభ్యులకును గోచరింపలేదు. సమావేశ సభ్యులు కండ్లుండియు చూడజాలకున్నారు. శత్రులుండియు వినజాలకున్నారు. శాస్త్రిగారు తమ దృష్టిని వివిధదేశ పాలకుల సమావేశముల నుండి కొంతవడి అదేశ ప్రజలవంకకు బయటించి, ప్రపంచమునం దెట్టిభావపరివర్తనము జరుగుచున్నదో గ్రహించియుండెడివారు. స్వాతంత్ర్య, సమత్వములకొరకు ప్రజలెటుల పరితపించుచున్నారో, కనుగొనడివారు. అప్పుడు, హిందూదేశ సన్యాసి వెల్లడించిన సాధనమే, ప్రపంచ సంరక్షణకు బనికవచ్చునని దెలిసెడిది. కామ్యాసాధనల నన్నిటి నవలంబించినను, వివిధభాతులును కలసిమెలసి

దీరుగుచు మానవ సాభాత్మత్వమును పెంపొందించుటకు, ధర్మారాధనమే మూలసాధనమని వెల్లడియగును. ధర్మమునందే ఎల్లరకు సమన్వయము గురురవలయును. ధర్మము మూలముననే ఎల్లభాతులకు సఖ్య మేర్పడవలయును. ధర్మావలంబనమే ప్రపంచ సంక్షోభము నడచివైచి, పునర్నిర్మాణమునకు లోడ్పడవలయును. గాంధీస్వరాజ్యముగూడ, ధర్మావలంబనము నాధారముజేసికొనుచున్నది. ఇందలి మహత్తు శాస్త్రిగారికి గోచరింపకుండుట వింతగాదు. కాని, గాంధీమహాత్ముడు, సన్యాసము నవలంబించలేదు. కర్మసన్యాసమును బోధించుటలేదు. గాంధీ కర్మవీరుడు. కర్మయోగమునే దేశమునకు బోధించుచున్నాడు. కర్మయోగి, ఆడంబరహితమగు జీవితమును గడపును. నిష్కామముగ కర్మ నాచరించును. నిరంతర కర్మదీక్షా కరతంత్రుడగు గాంధీమహాత్ముడు, కర్మనిష్కభుత్వమును బోధించజాలడు. పాశ్చాత్యప్రముఖుల శాస్త్రవేషములను భోగానుభవమును గాంధీమహాత్మునియందు గనుపింపవుగాన, మహాత్ముని సన్యాసియని, శాస్త్రిగారు పిలిచియుండవచ్చును. పాశ్చాత్య వ్యామోహము, శాస్త్రిగారికి మాతృదేశ వ్యవహారమును మరుగుపరచునది. గాంధీ ఎవ్వరనియు, అతని స్వరాజ్యమేమియనియు అడుగునంతటి స్థితికి దెచ్చినది. పొగయోడ మరల హిందూదేశమును సమీపించినపుడుగాని, హిందూదేశ సన్యాసి ఎవ్వరో శాస్త్రిగారికి తెలిసిరాదు.

ప్రముఖుల నిర్బంధములు

యూరపియును లయినను, జాతీయోద్ధయమున కభిముఖులైనచో నిర్బంధములు దప్పవని, హార్నిమెనుగారి దృష్టాంతము తేటపరిచెను. ఇటీవల సహాయ నిరాకరణోద్ధయమునందు పాల్గొని యుత్సాహముతో బని చేయుచున్న స్టాక్సుగారిని అమృత సరమునుండి లాహోరునకు ప్రయాణము జేయుచుండగ క్రిమినలు ప్రాసీసరు కోడ్డు 108 తెళ్లనుక్రింద అరెస్టుజేసిరి. ట్రిబ్యూన్ పత్రికలో రాజద్రోహపూరితమగు వ్యాసములను వ్రాసినందులకు విరిసి సెక్యూరిటీసీయును జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు కోరిరి. కేసువిచారణ జరుగులోపల జామీనిచ్చెదనని మేజిస్ట్రేటుగారు దెలిపినన, స్టాక్సుగారు జామీనక్కరలేదని నిరాకరించిరి. అహమ్మదాబాదు కా గ్రెగు సభాధ్యక్షులగు చిత్రరంజన దాసుగారి కుమారులగు చిరరంజన దాసుగారిని కద్దరవస్త్రముల నమ్మబోవుచున్న నల్లరు వాలంటీయలతో గలిపి అరెస్టుజేసినటుల తింతి వార్త దెలుపుచున్నది. ముస్మాంధీశను నేమివార్తలే తెంచునో నిరీక్షించవలయును. ఎట్టియాపదలు తటస్థించినన, దాసుగారు తమ నూతన విజ్ఞాపనలో దెలిపినటుల, దార్శన్యమున కేమాత్రము లావులేకుండు జాడవలయును. కాంగ్రెసుసభ క్రజలను వశముజేసికొనినటుల నిదర్శనపూర్వకముగ జూపుటకు, ఎల్లరలోను నిగ్రహభావమును పెంపొందించి, అహింసా వ్రతావలంబనము సర్వసామాన్యముగ జరుగునటుల కృషి సలుపవలయును. క్రజల ఆత్మశక్తి విజృంభించిన కొలదియు, స్వరాజ్యసిద్ధి దేశమున గలుగుచుండును.

బర్రెండు వ్యవహార నిర్ణయము

సిక్ ఫీల్డ్ ప్రతినిధులకును బ్రిటీషు మంత్రివర్గమునకును సమాధానము గుదిరినటుల రూటరు తింతి వార్తయందు గలదు. ఇది స్థిరమగుచో, బర్రెండు సమన్వయ పరిష్కారమగునని ఎంచవచ్చును. అల్పదైవ ప్రముఖుల కృత్రిమాందోళనము నిష్ప్రయోజనమగుననియు, బర్రెండు దేశస్వాతంత్ర్యమునకు

వారంబుడజాలరనియు తలంపవచ్చును. బర్రెండు దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభించినందులకు, భారతీయులు సంతసముండక మానరు ఏమాత్రము నను దురవస్థలో, స్వాతంత్ర్యమృతము నది గ్రోలుచున్నపుడు, భారతవర్షమున హర్ష మందయింప గలదు. నిరంకుశాధికారమున కొన్ని ప్రదేశమున పాదుగదలినపుడు, విగిలిన ప్రదేశములందడి స్థావరముగ నిలచియుండజాలరు. నేడు బర్రెండునకు లభించెడి స్వాతంత్ర్యము లేపు హిందూ దేశమునకు లభించె తప్పదు. స్వాతంత్ర్యభానుని ముందర, పరాధీనత యను హిమము కరగిపోక నిలచియుండునా?

బర్రెండు లెప్టి నెంటు గవర్నరుగారి చర్య

హిందూలు కావలయునని కోరెడివక్తమువాడు, బర్రెండు నిరంకుశముగ బ్రవర్తించుచున్నారని దెలుపుచు, బర్రెండు లెప్టి నెంటు గవర్నరుగారు సర్ రెజినాల్డ్ క్రాడక్కుగారు యవరాజుగమనము జయప్రదముగ జరుగుటకై నాయకులను దేశరక్షణ శాసనముక్రింద నిర్బంధించి శిక్షయించినటులు, శాసనసభలో దెలిపిరి. విశాల హృదయాలని పేర్కొనబడిన పెద్దరాష్ట్రముల గవర్నరులుక, రాజకీయనిధియు నిర్బంధవిధానమును ప్రేమించుచుండు, సర్ మైక్లు ఓడ్డయరుగారితో సమానోద్దేశములుగల సర్ రెజినాల్డ్ క్రాడక్కుగారిటుల బ్రవర్తించుటయం దాశ్చర్యమేమిగలదు?

స్థానిక వార్తలు

మద్రాసు పెరిఫు:—రావుబహదరు యం. సి. టి. ముత్తయ్య శాస్త్రిగారు తమక చెన్నైకి పెరిఫుగ నివాసముపడి రని తెలియచున్నది.

మద్రాసు జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము:—కెపు కెవ్ రేపి సాయంత్రం, ఆడయరు దామోదర గార్హస్థ్యలో స్పెషలు కాన్వోకేషను హాలునందు, పట్టప్రధాన మహాత్మ్యము జరుగును.

ఒక సవరణ:—సిన్నటి పత్రికలో, ‘గాంధీమహాత్ముని అభిప్రాయము’ అను శీర్షికక్రింద ప్రచురించిన విషయములు ఒకటి ఒకచోట బడినవి. ముందు ‘సత్యనిర్వహణ’ ‘కారకు రెను!’ అను విషయములను జదివి పిదప రేక్లిన విషయముల వరుసను జయపుకొనవలయునని పాఠకులను కోరుచున్నాము.

ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ ఆంధ్ర భాషాభివర్ధన సమాజము:—కెపు సాయంత్రము 4 గంటలకు ఈ సమాజము యొక్క సామాన్యసభ జరుగును. ఆదిపూడి సోమనాధరావు గారు “ఆంధ్ర భాగవతము”ను గురించి ఉపన్యసించురు. గా. ది. బ. హనుగంటి రామారాయణంగారు యం. ఎ. యం. ఎల్. సి., గాంధ్యక్షత వహించెదరు.

బహిరంగసభ:—హిందీ సాహిత్య సమ్మేళన ప్రచారకార్యాలయము తరపున, ఒక బహిరంగసభ గురువారము ౧౧-౧౨-౨౦. ౧-3౦ ఘంటలకు సాయంత్రం తరువలిక్నేజీవీచి వద్దను జరుగును. విషయము “రాష్ట్రీయభాష జాతీయమహా నిర్వాహ సాధమునందు ఎట్లులోడ్పడెను.” ఆంధ్రపత్రికాసంపాదకులకు శ్రీమాకాశీనాధుని నాగేశ్వరరావు శంకులుగారు సభాపతిగానుండుటకు దయతో సంగీకరించినారు. హరిహరేశ్వర.

అహమ్మదాబాదుకు కాంగ్రెసుప్రయాణము:—మద్రాసునుండి I వ తరగతి టిక్కెట్టు రు 130-5-0, II తరగతి టిక్కెట్టు రు 85-7-0, బొంబాయివరకు యింటరులోను అక్కడనుండి అహమ్మదాబాదుకు మెయిలులో III వ తరగతిలో వెళ్ళితే 29-4-0, III మెయిలు టిక్కెట్టు రు 22-1-0, III తరగతి ప్యాసెంజెరు టిక్కెట్టు రు 17-3-0, మద్రాసు నుండి అహమ్మదాబాదుకు మెయిలులో 60 గంటల ప్రయాణమున్న పాసెంజెరులో 76 గంటల ప్రయాణమున్న అగును. బొంబాయిలో 12 గంటల సేపుండవలయును. భోజనము రాయచూరులోను బొంబాయిలోను చేయవచ్చును.

విదేశ వార్తలు

బర్మందు సమాన్య

సమాధానము కుదురుట

డిసెంబరు 6:— బ్రిటిషు మంత్రిమండలి వారికిని సిన్ ఫీ నులకును సమాధానము కుదిరెను.

డిసెంబరు 6:— ఇంగ్లీషు సంధిరాయబారములు భగ్నములు గావనియు, వివాద స్థితిగతులు మూలము విషయములగు నన్న వనియు వర్ణికారులు చెబుచున్నారు. సిన్ ఫీనులు, సామ్రాజ్యమునకు రుణదానియు విడిపోయిన వనియు ననుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారివిషయమును గురించియు వర్ణింపను గురించియు సాధ్యమైనంత వరకు ప్రయత్నించిరి. సామ్రాజ్యము నుండు వరకును నిబంధన ప్రధానమైనదనియు నైపువా రిందు లకు సమర్థింపనివో రాయబారములు విఫలములగుట కంటే గర్హితము లేదనియు వర్ణికారులు నుడువుచున్నారు.

చక్రవర్తిగారు

బార్మి సామ్రాజ్యమును లాయకు బార్మి గారికి దర్శనమొసంగి చర్చించునుగదా చాలవరకు చర్చించిరి. తరువాత మంత్రివర్గము వారు సమావేశమైరి.

ఇతర సమావేశములు

డిసెంబరు:— విరిషు సమన్వయ గురించి ఈ దిన మనేక సమావేశములు జరిగినవి.

రాజుగారిలో ప్రధానమంత్రిగారు శుభ్రమందిన తరువాత సంధిసభయందలి మంత్రివర్గములు సమావేశమై చర్చించిరి. తరువాత సంపూర్ణ మంత్రివర్గమువారు సమావేశమైరి. తరువాత ఇరువత్తుల సంధిసభా ప్రతినిధులును సమావేశమైరి. ప్రస్తుతస్థితి గతులను గురించి చర్చించుట కీర్తాని వారు మరల సమావేశము గావచ్చును.

ప్రభుత్వమువారి మరతులలో చాలముఖ్యములగు కొన్ని మాత్రము గావించుటను, మార్పు లొనర్చబడిన మరతులను గురించి చర్చించి సిన్ ఫీక ప్రతినిధు లీతమున ప్రభుత్వమునకు చెప్పబడును.

మిమ్మరమున

బ్రిటిషువారి మరతుల తిరస్కరించుట

డిసెంబరు 6:— తిరస్కరింపబడిన ఆంగ్లమరతులను గురించి చెప్పుచు బ్రిటిషు విదేశాంగ కార్యాలయము వారు ఈజిప్టు మరతులను గురించిగావించిన ప్రకటనను జూచిన ఆరిల్ పాపాగారి యనుచరులందరూ వెంటనే ఆంగ్లసమావేశములైన సామాగారి యనుచరులలో నొకరు జెప్పిరి. ఈజిప్టువారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము, దప్పు మలేమియు సంకీర్ణింపని ఆంగ్లరాజు నితివేర్తల బహుళము దినము త్వరలోనే రాగలదు. ఆరిల్ పాపా గారి యనుచరులు పట్టుదలతో కాత్త్రుసమర్థముగాను రాజ కీయముగాను తమ స్వాతంత్ర్యము కొరకు పోరాడెదనని నడిపిరి.

రైలుబండిని విడుదలగొట్ట నెత్తించుట

డిసెంబరు 6:— ఈజిప్టు రాయబారులకు స్వాగత మొస గుటగాను ఆరెగ్నాండియాకు జనుచుచున్న విద్యార్థుల రైలుబండిని భిన్న మొనర్చు ప్రయత్నములు జరుగుటచే రైలు బండికి సమీపము కావలూ యుండుటను, రైలు జెల్తుమంద మార్గ మున కడ్డముగ రెండుడుంగులుజెట్టిరి గాని ఇంజను ఎదుటనుండు సాధనములన వారుంక లవలికి ద్రోసి వేయబడినవి.

లిబరలు పత్రికల వ్యాఖ్యానము

డిసెంబరు 6:— ఆంగ్ల లిబరలు పత్రికలన్నియు బ్రిటిషు మరతులలోని సైనిక నిబంధనను ఖండించుచున్నవి.

ఈ నిబంధనలను ఈజిప్టుదేశమున ఆక్రమించి లాభ రచుకొని యుండుకొని: పై యనియు నీ నిబంధన స్వాతంత్ర్య మను భావమునే నశింపజేయుననియు “డెయిలీ న్యూస్” పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఈజిప్టు రాజ్యాంగ వేర్తల తమ స్వాతంత్ర్యమునకు భిన్న మని వలచిన ప్రజేములలో, సాంగ్ల దేశమువారు నైపులనుండు కొను హక్కును వదులుకొనవలెననియు, ఈ విషయమున విదేశాంగ కార్యాలయమువారు సైనిక కాత్త్రుజ్ఞుల మాటల ప్రకారము ప్రవర్తించిరిననియు, విదేశాంగ కార్యాలయమువారు సత్య మును గ్రహించి ప్రవర్తించవలసిన సమయమునచ్చినదనియు మా న్యైపుర గార్డియను పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఈ మరతులన ఈజిప్టుదేశమునకు నామమాత్ర స్వాతం త్ర్యమేకాక, తుదకు స్వాతంత్ర్యవ్యాప్తమైనను సంభవింప నేరదనియు, త్వరలో యుక్తమగు మరతులతో మరల నూచింప వలెననియు వెల్లడినిపురు గజటు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఆయుధ నియమన

డిసెంబరు 6:— బ్రిటిషు జపాను ప్రాన్సు ఆమెరికను దేశములవారు గలసి ఆంగ్ల జపాను యుద్ధబడికను తొలగించియు స్థానమున మరి మొక యుద్ధబడిక యొనర్చుకొనెదరు. ఇందులకు చిత్తు నిబంధనలను గురించి వా రాలోచించుచున్నారు.

సభ భగ్నమైయెడల?

ఆయుధ నియమనభ భగ్నమైయెడల నమెరికా సం యుక్తరాష్ట్రములు సంవత్సరమునకు 800 మిలియనుల చాలర్లకు పైగా సైనిక, నౌకాకాశులపై వెచ్చింపవలసి యుండునని హార్డింజి అధ్యక్షుడు కాంగ్రెసువారికి నివేదించునని వాషింగ్టన్ పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

హంటంగు సమన్వయ

డిసెంబరు 6:— వాషింగ్టన్ నందు సిన్ జపానీసు సంఘ మునందు జపానుప్రతినిధులు, హంటంగునందు తమకున్న ప్రత్యేక హక్కులను వదులుకొనుటకును హంటంగునందలి ఎగుమతి దిగు మతుల పన్నుల యధికారమును నైస్వాప్రభుత్వమువారికిని వదిలి వేయుటకును ఒప్పుకొనిరి.

డిసెంబరు 6:— అత్యంత ప్రాచ్యుతేక ప్రజాప్రభుత్వము నుండి వాషింగ్టన్ నకొసావియటు రాయబారవర్గ మేతెంచెను. జపానువారు వెంటనే సైబీరియాను విడచివేయవలె నని పీరు వాషింగ్టన్ సభవారి గోరెదరు. వర్తకవ్యాపారముల నభివృద్ధి యొనర్చుకొనుటకు నుజిటాపరిపాలనను ఇతరదేశములంకీకరించు నట్లు గావించుటకును గూడ నేతెంచిరి మని రాయబారులు చెబుచున్నారు.

నమివ ప్రాచ్యదేశ సమన్వయ

ఆంగ్ల పరాను ఇటలీదేశ సమావేశము

డిసెంబరు 6:— నమివ ప్రాచ్యదేశ సమన్వయ గురించి చర్చించి పరిష్కరించుటకుగాను ఆంగ్ల పరాను ఇటలీదేశ ప్రతి నిధులను విదేశాంగమంత్రిలును సమావేశము గావలెనని కర్ణసు ప్రభువు నూచించెను. ఇందులకు పరానువారు రంగీకరించిరిని చెలి యుచున్నది. ఈ సమావేశము పారిసునందు కొలది కాలములలో నే సమావేశము గావచ్చును. తరువాత సుప్రీముకౌన్సిలు సమా వేశము జరుగును. ఆఫ్ఘాన్ గ్రీకు, తురుష్క ప్రతినిధులు గూడ నాహ్వానింప బడుదురు. వారి కప్పుడు సుప్రీము కౌన్సిలువారు తమ పరిష్కార మరతులను చెబుచుండును.

రష్యా కత్తి

డిసెంబరు 6:— క్రేసిమగారు ఆఫ్ఘన్ దుపన్యాస సందర్శమున నిట్లు చెప్పిరి. రష్యాలో కత్తి కలన 870 లక్షల ప్రజలు బాధపడుచున్నారు. ఇందు 210 లక్షల మంది ఆహారము లేక జలముల మాడుచున్నారు. ఇందు 80 లక్షల పిల్లలు గూడ గలరు. మిత్రమండలివారు పంపిన సైనిక దాడుల వలనను తరువాత వర్షములు లేకపోవుటచేతను వాల్కాయం దిట్టి కత్తి సంభవించెను. అంతర్జాతీయ యుజుము నేర్పాటుజేసి బాధితు లకు సహాయ మొనర్పవలెను. మిత్రమండలి వారి కార్యము నొనర్చవలెను. మిత్రమండలి గూడ రష్యా సోవియటు ప్రభుత్వమువారి సంకీర్ణింపక పోవుటచే సోవియటు ప్రభుత్వమువారి కార్య మొనర్పవలెను.

బర్మినులాండును ఆస్ట్రీయావారు సంపూర్ణముగ వాక్ర మించుకొనిరి

ఈ దినమున లండనునందు జర్మను మార్కులధర సవ రునకు 920 వరకు నుండెను.

ఆస్ట్రీ లియను కామును వెల్లెవారు సభగావించి ఒడకవు లందు నూటికి పదివరకుల చొప్పున తగ్గించిరి.

కెలుజరుగారు తిరిగి వివాహ మొనర్చుకొనుటకు నిశ్చ యించుకొనిరి. యుద్ధమునందు పనిపోయినదేవులకు ఆధీనరు గారి భార్యను వరించెను.

రైనుకాన్పును ప్రజల ప్రతినిధులు 534 మంది సమా వేశమై తమ ప్రదేశములు స్వతంత్ర ప్రజాప్రభుత్వములుగ నుండ వలెనని తీర్మానించిరి.

మారకము నిర్ణయించుటకు ఈ దినమున లండనునందు సమావేశము గావలసిన సభ వాషింగ్టన్ పరిష్కరితులనల కొంత కాలమువరకు నాపివేయబడినవి.

జర్మనుదేశము దివాలాతీయుట

మెరిటోపియింగారు పరాను ప్రభుత్వ స్పెషలు బడ్జె టు రయారుజేయు వర్ణికారి. డి డివెలనే చెల్లిననుండి తిరిగి పొనునకువచ్చిరి. జర్మనుదేశమునందు సంభవించిన అర్థికవిషయ సిద్ధిని గురించి నివేదిక నొకదానిని అర్థికసంఘమువారికి జెలిపిరి. అం దిట్లు గలదు: జర్మను ప్రభుత్వమువారు కాగితపు నోట్లు నె త్తువగ నారితే ముందుకుటచే దివాలాతీయుటకు సిద్ధముగ నున్నది. కాని ఈ విధానము యుక్తపరిహారముల నీయకుండ నుండుటకు నులభమార్గ మని గొప్ప గొప్ప పారి క్రామ కుటు వలచుచున్నారు. దీని నాపుటకు జర్మను ప్రభుత్వమువారు శక్తిప్రయత్నమును నొనర్చుచుండుటలేదు. ఎప్పుడైనను జర్మ ప్రభుత్వము దివాలాతీసియెడల నది భవము లేకపోవుటచేత గాని అర్థికముగ గాదు. మార్కుధర అస్థిమూక్తాను నాణెము విలువవరకును తగ్గిపోయినను జర్మనీదేశము పత్రికములలో మా ము భాగ్యవంతుముగ నే యుండెను. ఇందులకుగాను మిత్రమండలి వారి కంఠము నెర్పవని జర్మనులు సరిగ పరిపాలించుకొను నట్లు ఆసంఘమువారు జర్మనుప్రభుత్వమును బలవంతపెట్టవలె ను. మారకపుస్తకాలవలన జర్మనుప్రభుత్వము కొంచెముచిత్తులు పడవచ్చును. గాని పరానువారు దీనిని గ్రహించి నై జాబాడెక్ యుద్ధబడికవలన వారిని తగ్గించిరి.

వాతావిరిణి

1921 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 6 వ తేది బుధవారము

కల్పా మార్గము	డి 24 X 000లలో అత్యధికము	డి 24 X 000లలో అత్యల్పము	డి 24 X 000లలో భిన్నము	డి 24 X 000లలో భిన్నము	డి 24 X 000లలో భిన్నము
గోపాలపూరు	82.5	68.7	...	83.90	48.40
కొత్తూరుపల్లి	82.6	69.1	...	25.50	...
కాకినాడ	61.1	67.0	...	69.86	85.12
బందరు	82.8	65.2	...	68.78	86.76
గుంటూరు	87.8	68.8	...	80.28	81.11
నెల్లూరు	81.8	66.8	...	84.81	82.17
మద్రాసు	84.5	68.9	...	47.78	44.02
పైదరావూరు	79.7	51.2	...	26.50	30.85
అనంతపురము	82.6	62.6	...	27.95	8.82
బళ్లారి	83.3	58.8	...	26.70	19.71
కర్నూలు	84.6	60.6	...	17.48	5.81
కడప	86.8	68.8	...	86.78	25.61
తెలంగాణ	80.2	55.1	...	85.21	88.78
కొయిలకర్తూరు	85.5	65.8	...	18.00	19.58
కర్నూరు	85.0	62.2	...	42.12	89.21
కీలము	84.8	64.1	...	45.96	87.45

వాయుభారము స్వల్పముగా తగ్గినది గాని ఇంకను మా మూలకంటే కొంచె పెక్కువగనే యున్నది. ఉష్ణమునందు మార్పులేవు. కర్ణాటకమునందు మార్పులు కొంచెము తగ్గెను. దక్కను, వత్తెమండలము కొరమాండలు తీరము, కర్ణాటకముల లోని కొన్ని ప్రదేశములలో మార్పులు మధ్యకాష్ఠము మా మూలకన్న కొంచెము తక్కువగ నున్నది. మిగిలిన ప్రదేశములలో మామూలుకన్న కొంచె పెక్కువగ నున్నది. వల బాద, నైసూరు, కర్ణాటకమునందు కొన్ని ప్రదేశములలో మార్పులు పగటి యుష్ణ ము దామాసాయాని కొంచె పెక్కువ. మిగిలిన పొట్ట కొంచెము తక్కువ. విశేషభాగమునందు రాత్రియుష్ణము దామాసాయాని కొంచెము తక్కువ. చులబాటలలో కొంచె పెక్కువ. దక్కను, వత్తెమండలములలో వాయుభారం దార్ధిక కొంచె పెక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశములలో తక్కువ. అంతటను ఆకాశము నిర్మలము గను లేక కొలది మేఘములతో నున్నది. దక్షిణమున కొలది చిన్న చిన్న వర్షము గురింపెను.

అంతటను వాతావరణము బాగుగ నుండవచ్చును. ఎస్. ఆర్. యు. సాఫూర్.

మ హా భా ర త ము

కటమంచి రామలింగారెడ్డిగారి విచిత్ర సిద్ధాంతము

సర్ సదాశివయ్యగారి భండనము

నిన్నటి సాయంత్రము 5-15 గంటలకు గోక్షేపాలనందు మలబారు సహాయనిధి నిమిత్తము రామలింగారెడ్డిగారు మహా భారతమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. సుమారు 200 మంది శ్రవ్యులు వచ్చిరిని జెప్పవచ్చు. వాఙ్మయమున మహాభారతమునకు మించినది లేదు. ఆ సాయకులు, ఆవీరపురుషులు ఆ వీరమాలలు అద్వి తియ్యును వర్ణించబడితి. కాని మహాభారతము వ్యాసరచితమే యనియు పలువురు రచించినది గాదనియు పూర్వపు సాంప్రదాయకు లన్నను అయ్యది ఒక్కవ్యాసునిచే రచించబడినదిగాదు. ప్రాచీనులు దీనిని సన్నిహితమున చెప్పెదరు. రామాయణము అది కావ్యమనుచున్నారు. రామాయణమును సన్నిహితము గా దనుచున్నారు. రామాయణము భారతమునకు ముందనిగూడ తప్పక నభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఇటీవల బయటిదైన దేవీభాగ వతము ఋగ్వేదమునుండి సంతరించబడిన సాతకథలలో గూడు కొన్నది. భారతములోనే ఋగ్వేదములోనున్న కథలు, పురాణ గాథలు, ఋషులచారిత్రములు గానించుచున్నవి. భారతములో నెవని సేవ లేక నరబలిని గూర్చి జెప్పబడియున్నది. ఇది ఋగ్వే దములో నే యున్నది. భారతము ఒకయుగ మునకు సంబంధించిన కథగాదు. ప్రజలలో బాటు భారతకథ గూడ విస్తరించినది. ఆర్యుల నాగరికము పరివ్యాప్తము అగినప్పటి నుండి భారతకథ అగిపోయినది. భారతమున హిందువుల జాతిచరిత్ర కావ్యమనుచున్నది (రేవీ జీనియస్) నిజముగ భారతము ఒక గ్రంథకర్తచేతనే రచింపబడిన స్వవాచ్యమాతృకములుండవు. పలుతావులందు గ్రంథకర్త తన సిద్ధాంతములనే వివర్ధముగ ఇంకొకచోట భాషించుట తటస్థించదు. (పోయెట్జ్ జీనియస్ నెల్లెపు కాంట్రాడిక్షనులకు అనకాక విషయజాలదు). మరికొన్ని కథలు ఊహించరాని పరి స్థితుల యందు జెప్పబడినవి. ఈ క్రింది దృష్టాంతమును గైకొనెదము. (వృత్రాతను నతడు నల్లమేళును) ఇంద్రునచే జంపబడినట్లు భారతమున మూడువిధములుగ వర్ణింపబడినది. (1) ఆదిలో ఎవరి సహాయము లేనిదే ఇంద్రుడొక్కడే జంపింట్టు లున్నది. (2) ఇంకొకచోట విష్ణు సహాయముచే పరి మార్చినది యున్నది. ఈ రెండవకథ వైష్ణవ బుద్ధివికాసమున జూపుచున్నది. (3) కాంతిపర్వముందు ఇతని సహాయముచే జంపినట్లున్నది.

జాతిభేదములు

ఇతడు క్రొత్తగ నిర్ణయించు పూర్వము ప్రజలు తమ యభిప్రాయమును బుద్ధిపూర్వకముగ అంగీకరించినందు మన నొక నాగరికము జెప్పవచ్చును. కాని భారతమున జాతి విభేదము లను గూర్చి అసందృఢముగను (ఇకకకాసిద్ధింట్టు) పలువిధ ములుగను (వేరిడ్) జెప్పబడియున్నది. మన నననాగరికపు ప్రజలు జెప్పినట్లు భారతకాలమున ప్రజలు తమ యభిప్రాయంతో తృప్తి జెందిరిని లేదు. దృష్టాంతము నిట్లు జూపుచున్నాడు:- ఆరణ్యపర్వమున ఒక బ్రాహ్మణుడు ఆధ్యాత్మికజ్ఞాన సంపాదకమునకు ఒక కటికానికడ కంపబడి నని జెప్పబడియున్నది. ఇట్లులే నేవరి సహాయమున ఊహాభాసమున గలదు. ఇదే విధ ముగ సభా పర్వమున దంతటను, కాంతి ప్రయ మునందును ఇదేవిధముగ జెప్పబడినది. కాని ఇప్పటివారు కాంతి త్రయము ప్రాచీనముగాదనియు ఎవరో ఇటీవల జేర్చిన కథయని నిరాకరించుచున్నారు. కాన ఒక బ్రాహ్మణజాతియే ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన సంపాదనమునకు ఆలవాలము కాదని స్పష్టమగు చున్నది. వైదిక కాలమున పశుయజ్ఞము, జంతు హింసయుగల పని ఇతిహాసములు గలవు. వైదిక కర్మలను సంసారింపటకై జైన, బౌద్ధమతములు జన్మించెనని జయదేవుడు గీత గోవిందమున జెప్పుచున్నాడు. ఈ జంతుహింసను నివారించుటకే బౌద్ధ జైన మతము లుద్భవించెనని వా కొనెను. చాక్యాక సాంఖ్యయోగ సిద్ధాంతములు గూడ వేదిక కర్మలను, జంతుహింసను (వేదిక కర్మము) అంగీకరించుటలేదు. ఈ రెండు సిద్ధాంతములు వచ్చినకాలమునందు హిందూమతముగూడ జంతు హింసను అంగీకరించినట్లు కానించుచున్నది. యుద్ధిష్ఠిర భీష్ముల భౌమణులందు యుద్ధిష్ఠిరుని ప్రశ్నలకు ఒక ప్రత్యుత్తరమైన ఒకేనాస్తరుగ నీయబడలేదు. పలుపలువిధములుగ నీయబడెను. ఇదియు గాక పాండవుల మేనమామ కౌరవులతో జేరి పాండవు

లతో బోధనలు జెప్పబడినది. మరియు ఈ కల్యాణి గూర్చియే మూడువిధములుగ జెప్పబడినది. ఆరణ్యపర్వమునందు కల్యాణు తమశత్రువని ఎట్టికారణమును నిరూపించకనే యుద్ధిష్ఠరుడు జెప్పినట్లున్నది. కల్యాణు పాండవులతో చేరుటకు బోవుమార్గ మధ్యమున దుర్యోధనుడు అడ్డుపడి ధనమునిచ్చి తనపక్కకు దివ్యకొన్నట్లు ఉ ద్యోగ పర్వమున ఉండ న్నది. దీనినిబట్టిపాండవలంగొందరినను అకాలమునగూడ గలదని నాకు ఆశ్చర్య మగుచున్నది. ఆపర్వమునందే మరలభీష్ముడు, కల్యాణు కృష్ణుని యందుగల ద్వేషముచే కౌరవులను చేరెనని జెప్పియు న్నాడు. అధునికులు చాలవరకుఆరణ్య, అశ్వమేధ అనుశాసనక ఙ్గములు ఇటీవల వ్రాసినదని చెప్పుచున్నారు. వ్యాసునికాలము నాటివి గావనమున్నారు. భారతము ఒకవ్యాసునిచేతనే వ్రాయ బడినదిగాదని జూపుటకు ఫలశ్రుతి అంత్యమున లేకపోవుట ఇంకొక నిదర్శనము. ఇట్లు విరాటపర్వము చివరను ఒకపర్వాయ మైనను ఫలశ్రుతి జెప్పబడలేదు. తేనికాంతిపర్వములో చాల చోట్ల చెప్పబడినది అను శాసనక కాంతిపర్వములందు గూడ చాల మాటలు జెప్పబడినవి. నీ లో పాభ్యాసము భారతకథకంటె (జనరల్ మ్యాటరు కంటె) చాల ప్రాచీనమైనది. చివర పర్వములయందు వైష్ణవ శైవమత సంబంధముగ కథలుగలవు. శివభక్తులు, వైష్ణవభక్తులకు బ్యాలనుస్ అఫ్ పర్ సమకూర్చబడినది.

అశ్వత్థామ

తాను అర్జునునకంటె తక్కువ నిలుకా జెట్లు ఆయెనని వ్యాసుని యనుగ మట్టిలింగమును అశ్వత్థామ పూజించెననియు, అర్జునుడు స్పటికలింగమును పూజించెననియు అందుచే అర్జునుడు ఎక్కువ ప్రతాపశాలి ఆయెనని వ్యాసుడు జెప్పినట్లుల నున్నది. లింగాలతమతము లేక వీరశైవము, పదమట్టి జేతములో వాడు కళా నున్నది. తూర్పుదేశములందు లేదు. కాన ఇది మధ్య నెవరో వ్రాసినసంగతి యని నిశ్చయింపవలసి యున్నది. (ఇంటర్ పోజిషన్.)

కిరాతార్జునుడు

కన్నడభారతములో ఒకరితిగను మన భారతములో ఇంకొక విధముగను వర్ణింపబడినది. మాయాకిరాతక రూపు డగు శివుని జయించలేక మూర్ఛనొంది మట్టిలింగమును పూజించె ననియు, ఇదిగూడ ఇటీవల వ్రాసినదని చెప్పునగును.

ఇట్లుండ భారతములో క్రిమిల్ లో దుష్ట శిక్షణాపాల నము, నాలుగు జాతులు, రాచకీయములు యుద్ధప్రసక్తి మున్నగు విషయము లెన్నియో వ్రాయబడియున్నవి. సర్వకాలమున కుపయోగించు నట్లుల సంగతు లెట్లు వ్రాయబడినో ఊహించ నశక్యము.

మహాభారతమున పర్వమున కరుత్యేత్రయధము ముగిసిన 18 వేదముల యుద్ధమును ఎట్లు జయించవలెనో యుద్ధిష్ఠరునకు బోధచేయుటకు, కాంతిపర్వమున విజయమును రణరంగమున నెట్లు సాధించవలయునో భీష్ముడు ధ్యురాజునకు ఎలుక జేసెను. యుద్ధిష్ఠిరుడు ఈ సలహా ఇయ్యబడిన కాలమునాటికి దిగ్విజయమును గాంచియే యుండెను. అట్టివీరి విజయమునకు విజ యము నెట్లు సంపాదించవలయునో బోధించుటకంటె విరుద్ధమైన సంగతి ఇంకొకటియుండవలసి నాయభిప్రాయము. కాన ఇదియొం గూడ భారతము ఒకవ్యాసునిచేతనే రచింపబడినది గాదని తెలియజేయుచున్నది. కాంతి, అశ్వమేధపర్వములు ప్రాచీనమున ఒకే మోస్తరుగ నున్నవి. యుద్ధానంతరమున కాంతిపర్వములో ఇంతయందని జంపితిని యుద్ధయధుడు చింతించి పశ్చాత్తాపము నొనెనట్లు తెలియజేయబడినది. విచారింపినందునను, పశ్చాత్తాపమును జూపుటయందును తనకు నష్టము లేనంతవరకు ఎంత సేవైన యుద్ధిష్ఠిరుడు చింతించువాడు! అధర్మయుద్ధ మొనర్చితి నని నిందించుకొనెను. రాజ్యమును త్యజించి అడవులకు బోయె దనిని బెదిరించును. భీష్మ ద్రోణ కర్ణులును మాయోపాయ ములచే కపటోక్తులతో జంపితినిని పశ్చాత్తాపము నొందెను. చివ రకు మూర్ఖభోయెను. కాంతిపర్వము యొక్క యుద్ధశిక్షము కష్టానంతరము కాంతిని నెలకొల్పుటయే! అను శాసనపర్వమున ఇదే కొనసాగించ బడెను.

భగవద్గీత

మనకు ఎట్టి తృప్తికరముగ త్రోవను జూపలేదని పండిత, సరిపల్లె రాధాకృష్ణయ్యగారు (ఎం. ఏ) చెప్పిరి. ఇందులకే రెండు వాదములు జూపబడినవి:- 1- రిక లేకనే ప్రపంచము పెట్టు? (2) మన విద్య కర్మమును నిర్ణయించు పెట్టు?

అర్జునుడు ఇంతయందని జంపలేనని చింతిలి యుద్ధము జేయ నన్నట్లుల గీతయందు తెలియజేయబడినది. ఆర్యునకు ప్రత్యుత్తర మిట్టియబడెను - ఫల మనేషించకనే కార్యమును జేయుదు. కర్మ నాచరించుటయే విధి. నీఫలము నీగిగాదు. ఏలన ఆత్మకు చావులేదు. మన కార్యమునకు భగవంతుడే కర్త మనము నామ మాత్రము. మనము ఉత్తపనిముట్లంటి వారము నిష్కాముములో నీవేమి జేసినను పాపము లేదని కృష్ణుడు ఆర్యునకు జెప్పెను. పుణ్యములేదు, పాపములేదు. క్షత్రియ జన్మజెత్తిదిగాన నీ ఔత్తర్యము కత్తి గట్టి బోవడమే యా నెను. సరే. కృష్ణుని ప్రత్యుత్తర ముం డనిండు. మనమందరము పరికరముల వంటివారమైన మనమాచరించు పనులకు బాధ్యు లేమరు? ఒక జన్మకులే భర్తము నిర్ణయించుటకు గతం బెద్ది? చునిషికి జ్ఞానము, హేతువు, అంతరాత్మ యున్నపుడు వీని ననుసరించి తనధ్య మొనర్చుటకు ఒక పుట్టుకతో నేల విఘటను నిర్ణయింపవలెనో ఊహించజాలకు న్నాను. ఈజన్మ - కాలము - మహాత్మ్య మేమో నాకర్మము కాతడు! ఇంతకు గీత ఒక క్రొత్తది గాదు. కాంటువాసిన దానికంటె విశేషమెద్దియు లేదు. ఇట్లు పుట్టుకను (బర్త్) గూర్చి రెడ్డిగారు హాస్యమొనర్చు చుండ సర్ సదాశివయ్యగారు లేచి గామలింగారెడ్డిగారు, భగవద్గీతయందెచటను పుట్టుకనుబట్టి ధ్యమములను నిర్ణయించ వలసిట్లు లేదని ఆక్షేపించిరి. క్షత్రియుల పుట్టుకనుగూర్చి గీతలో చెప్పబడనే లేదని అయ్యగారు దృఢపరిచిరి.

భారత సైన్యము

18. అక్షేపిణులని జెప్పబడియున్నది. ఇంత దళము నిలుచుటకు రణరంగమున ఫలమెద్ది? ఇంతయెయ జేవలము అదిత యోక్తి! క్రైస్తవమత యుద్ధములయందుగూడ సేనలు వేస జేలుగ వర్ణించబడినవి. అమిథ్యయని ఆధునిక విమర్శకులు ఖం డించిరి. అట్లులే భారత సైన్యము గూడ అంత సంఖ్య గ నుండజాలదు. ఇట్లు సేన యుండజాలదని 18 పర్వములకు అనుకూలముగ 18 అక్షేపిణీలని జెప్పబడి నట్లుల దోచుచున్నది. అక్షేపిణీ సంఖ్య నిజమైనదో యుద్ధిష్ఠి రునికథ యనర్థము గావలయును. ఎలని రణరంగమున యుద్ధ ము దారుణముగ జరుగుచున్న సమయమున తనచేతితో సంజ్ఞజేసి ఉత్తరపుజేసెననియు, కంఠమునెత్తి సైనికులకు నోటితో ఆజ్ఞ లాసగఁగనియు యుద్ధిష్ఠిరుని విషయమై జెప్పబడియున్నది. నిజ ముగ 18 అక్షేపిణీసంఖ్య నిజమైనదో ఎంతప్రదేశ మాకమించు చుకొనునో మీరేవూహించుకొనుడు. అట్టిసమయమున ఒకచేయి ఒకగొంతుకల్పము ఎంతవరకు ఎంతమందికి కనిపించునో యూహిం చుకొనుడు. క్షికాన ఈసంఖ్య యనర్థము. మరియు ఈ సంఖ్య నిజము గాదనుటకు ఇంకొక నిదర్శనము గలదు.

అశ్వత్థామ తన ఆగ్నేయ నారాయణాస్త్రములు విఘట ములైనపుడు తక్షణమే అడవుల కరిగెనట్లులున్నది. ఇంతయందని తప్పించుకొని తృప్తితో ఎట్లు అశ్వత్థామ అడవికేగగలెనో యూహించుడు. కాన ఇదియు గూడ సేన యంత పెద్దదిగాదని నిరూపించుచున్నది నిజముగ సేన అంత పెద్దదైన అర్ధరాత్రి పాండవశిరము ప్రవేశించి శివప్రసాదక మగు అస్త్రముతో అశ్వత్థామ పాండవవంశమునంతను నిర్మూలించినపుడు తక్షణము దూరము విరాటరమునకేగిన ద్రౌపది కారాత్రియే ఎలుక జేసిరి. దీనినిబట్టి జూచినను ఆ ప్రదేశము చాల సమీపాపములోనే యున్నదనితోచకమాదు. దూరముగనున్న ఒకరాత్రి ఆచంపిన తక్షణము ఎట్లు ద్రౌపది కంఠ కీయగలరు? ఆకాలమున మోటా రు బండ్లు లేనే. కాన సేనయు స్వల్పముగ నుండి తీరవలయునని వేరుగ చెప్పవలసము లేదు.

పరశురాముడు

21 పర్వాయము క్షత్రియులను జంపి, విదు సురస్సులను వారి రక్తముచే ప్రసహింపజేసిన నన్న సంగతిగూడ అసత్యము.

18 దినముల యుద్ధము

గూడ అసంభవము. మరాటిలో కుక్కలూ కాలమున గూడ యుద్ధము ఒక నాటితో ముగింపు జేయుటకును. పూర్వము మన వైస్యములకు ఆధునిక సైనికులకు తెలిసినట్లు ముందుకు వెనుకకు పోవుటకు సులభమార్గములు తెలియవు. అట్టివీరి 18 రోజులు ఎట్లు అల్లరిలేక పోరిరో సాధ్యము గాదు. మరుత్యేత్ర యుద్ధము, దక్షిణ గోగ్రహణ యుద్ధము రెండు యుద్ధములు జరిగినట్లుల నిశ్చయించబడినది. ఉత్తర గోగ్రహణ యుద్ధము జెప్పబడినను అసంభవము.

పాండవులు

పాండవులను వారు తేనెనీయే కమేశ్వరదేవతగా వాడము. పాండవులకు కౌరవులకే యుద్ధము జరిగె ననువాదము వారిది. పాండవులకు విద్యుత్తు చతుర్భుజమునకు పోలకల్పనా చతుర్భుజిగాక జేవాకటి - జనిరి. మరొకందరు పాండవులు ఆర్యుల సంతతివానియు టిరెటు దేశమునుండి వచ్చినవారైనారు. వీనికి దృష్టాంతము విదుగురు ఒక భార్యను కట్టుకొనుటయే. పాండవులు సంఘసంస్కరణపరాయణులనుటకు హిడింబిని భిమును పెండ్లాడుటయే ప్రమాణము. సభాపక్షమున కృష్ణుడు తుత్రిమనంతము గాడని నిరూపించి యుండెను. హరివంశము లోగూడ జాతిభేదమున్నట్లు లేదు.

ఇంద్రప్రస్థము

పాండవుల నిర్భిక్షుని దాక్షయ నూనకగారు తెలియజేయుచున్నారు. పాండవులకు విరేనియనులకు సంబంధము గలదని జూపుట కిదిచాలును. నయూనసభ గూడ విరేనియకలకు చే నిర్మించబడినది.

దుర్యోధనాదులు

పూర్వార్థాన పాండవులకులనియు పాండవులు ఉదారభావోపేతులనియు జెప్పబడెను. కాని ప్రమాణము జూపబడలేదు.

కృష్ణుడు దైవసంభూతుడు గాడు

కృష్ణుడు ప్రభుత్వమున ద్రౌపదివ్యయంవర సంకల్పమున బయల్పడును. కాంతి పృథువునకు యుద్ధివ్యయంవరంగా సాష్టాంగ దండప్రమాణములను కృష్ణుడొనర్చినట్లులనుండెను. పిదప యుద్ధివ్యయదే దండప్రమాణము లొనర్చెనని వ్రాయబడినది.

నిజముగ దేవుడైన ముగిట ధర్మరాజున కేల మొక్కవలెనో తెలియ కున్నది.

అంత చిన్న వయసున ద్వారకానగరము నందే కృష్ణునకు పలుకుబడి, అధికారము లేకుండెను. పాండవ పక్షమునకు జేరవలయునని తన సోదరుని బలరాముని ప్రోత్సహించ జాలకుండెను. నిజముగ ధర్మవంతుడైన ఇట్టి సంగతు లుండునా?

రాధ

ను గూర్చి భాగవతములో కాని హరి వంశములోగాని ఎచటను ప్రస్తావించి యుండలేదు. ఇదంతయు చివరన ప్రతేక ప్రకృతి సంగతి.

విరాట రాజు.

అనామ తరువు. రాజ్యవంశయు కొన్ని చదురవు మైశ్లు విస్తీర్ణము గల్గియుండును. ద్రౌపది కీచకుచే బాధించబడినపుడు ద్రౌపదిమొఱివడి కీచకుని ఏమియు విరాటుడు చేయజాలకుండెను. అట్టి యబలుని, అట్టి అబ్బని కొందఱెగ కర్ణించి అమిత బలాధ్యుడనిరి.

జాతి విభేదములు

ఆకాలమున లేవు. భీముడు కూడ జేవధారిగ నంటవారిగ విరాటునింట ప్రవేశించెను. అసలు కూడ్రులనుపద మపుడు లేనే లేదు.

కర్ణపరత్వము

కర్ణుడు కర్ణకు అగ్రరాజుగ నున్నపుడు ఆయనప్రజలు అందరూను సుఖిలరుగాని నిండించెను. కర్ణుడు మరల కర్ణుని నిందించినట్లుల నున్నది. ఆ కాలమునగూడ ప్రజలు ఒండొరులను తిట్టుకొనుట నిందించుకొనుట లేకపోలేదు. కాన మనము ఇప్పుడు సిగ్గుపడ నవసరము లేదు.

మాస్తినిపురము

చిన్నపల్లె. ఏలసో పట్టపగలు నక్కలు వీధులలో అరచినట్లు జెప్పబడినది.

భారత కాలమున వస్తుసంపద, ధన కనకకర్ణ వాహనమును మెండుగ నున్నవని వర్ణించబడెను. అదంతయు ఆదికృష్ణాక్షి దుర్యోధనుని గోగ్రహణము అతిగొప్పగ జెప్పబడినది. వీనినే ఇంగ్లాండులో వార్తంబులొందులలో గోవులను దొంగరించుట నెడకు (క్యాటల్ టిప్లింగ్)

స్త్రీలు

ఆకాలమున బుద్ధిమంతులై అర్హస్థానముల నలంకరించిరి. రాజసూయ యజ్ఞములందు గూడ పాల్గొనిరి.

స్వయంవరములు

ఆకాలమున లేనేలేవు. ద్రౌపది స్వయంవరము స్వయంవరము కానేకాదు.

మరుల ఈ సమయమున సదాశివయ్యగారు లేచి ద్రౌపది అధ్యయనిచ్చినదియు అది స్వయంవరమేయనియు చెడ్డగారికి తెలియజేసెను.

స్వచ్ఛంద సేవాసమితులను

విచ్చిన్నము జేయుట

(గాంధీ)

ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధముచే సహాయ నిరాకరణము బాడలో యల్పింప మొదలుపెట్టకు జాంబాయి చేయుకొనకొని గినది. జాంబాయి యల్పరులకు ప్రతిఫలముగ బెంగాలు, సంయుక్త రాష్ట్రములు, పంజాబు, ఢిల్లీ ప్రభుత్వములు స్వచ్ఛంద సేవాసమితుల నెడఱగొట్ట నాజ్ఞనిచ్చినవి. ఈ యాజ్ఞలు నాగి సంతోష దాయకమే. ఏలసన నిమియే కాననొల్లంపునము జేయబల నంతపెట్టెను. ప్రభుత్వముతో పందెమునకు మనము సంసిద్ధులమైన పక్షమున బలాబలముల నిప్పుడే పరిక్షింపవచ్చును. కాననొల్లంపునము యొక్క యుత్సాహములే యేమన నట్లు చేయ నెందువారు తన యిష్టము వచ్చినప్పుడే చేయవచ్చును. అంతవరకు బలవంతము లేదు. బుద్ధిపుట్టువరకు నూరకుండ కచ్చును. ప్రభుత్వకార్యములు వారిని ప్రకౌపింపజాలవు.

కనుక నీ యాజ్ఞల ప్రకటించిన రోజునులయందు సమితుల బలగొట్టినట్లులొందించవలెను. స్వచ్ఛంద సేవకులు ధైర్యము పోవుటకు సిద్ధముగ నుండవలెను. అయితే మన సంగతి ముందు చూచుకొనవలెను. ఈ సేవకులు దౌర్జన్యమునకు బాల్కుడు న్నారనుటకు నెడమ లేకుండ జేయవలెను. ఈ సేవకులలో మనోవాక్యానుకంఠముల చేనితోనైన దౌర్జన్యముచేయువాని నెడలగొట్టవలయును.

సేవాసమితుల విషయమై కార్యనిర్వాహక సంఘము వారి తీర్మానము మంచి సమయములో వచ్చినది. ప్రతి రాజధానియందును క్యాంగ్రెసు, భిలాఫత్ సంఘము లీ తీర్మానము నాచరణయందు బెట్టి సేవాసమితుల నన్నిటి నేకీ భవిష్యత్తేని యహింసయందభిప్రాయము లేని ప్రతిసేవకుని నెడలగొట్టుదురని నమ్ముచున్నాను. అప్పుడే సమితుల కాటంకము గలిగెనేని మనము పోట్లాడవచ్చును. అయితే నిర్బంధము ప్రాంభింపగనే ఇతరులు నిశ్చబ్దముగ నుండవలెను. మన మార్గము లేకుండ జైలుకు పోవలసిన సమయము వచ్చినది. ఎనురాడక కష్టములనుభవించుట యందు మనకు నమ్మకము గలదేని మనకు పట్టుకొనుట ప్రభుత్వమువారికి సులభమగునట్లు జేయవలెను. ప్రతి పర్యాయము నూరేగింపులు చేయుచుండుట చాల కష్టము. ధైర్యము సాధారణ దినవర్త కావలెను. పికారుకు పోవునపు ధార్మికము చేయుదుమా? ఖియిదుకు బోవునపుడుగూడ నట్టి యలక్ష్యముగ నుండవలెను. న్యాయస్థానములయందీయవలసిన స్టేటుమెంటు గూర్చి జయకారుగారు వ్రాసినది నాకు సమ్మతమే కాని స్టేటుమెంటివద్దమా మానడమా యని యడిగిన పక్షమున మానమని చెప్పుదును. ఖియిదులేమియు నుండకము గలిగించ కూడదు. ఏలసన యుద్దేశమువలన ప్రజలు దౌర్జన్యమునకు గడంగవచ్చును. దౌర్జన్యము బయలుదేరు పక్షమున నిర్దోషుల నిర్బంధ ప్రవాహ ముగిపోవును.

మైదులకంటె దౌర్జన్యరహితమైన వాతావరణ ముండుట ముఖ్యవరమగుగాన సమితుల బ్రధులుజేయునట్లులొంది దౌర్జన్యమును పుట్టింపకూడదు. దౌర్జన్యరహిత వాతావరణము పూర్తిగ నెలకొనువరకు నూరకుండుటవలన మన కేమియు నష్టములేదు. గూఢచారులుగాని, యితరులుగాని మనలను దౌర్జన్యమునకు దింపుటకు చేయు యత్నముల గ్రహించి వారిని జయించుటయందే మనస్వరాజ్యార్హత మున్నది. యంగు ఇండియా.

చెడ్డగారు చివరకు తాము చెప్పుసంగతులలో కొన్ని వివాదాంశములని ఒప్పుకొనిరి. ఇతరులెవరైన విమర్శించవచ్చుననిరి. ఆకాలమునాటి ఋషులకు మననశ్యాసులకు సమాప్రాంతము వారగలదు.

అంబుచరిత్రము

పూర్తిగ వ్రాయబడలేదు. భీష్ముని అంతిమిఖండియాపముతో జంపెను. కాని అదిభారతమున వ్రాయబడలేదు.

పరిక్షితుని జూమకొనునపుడు పుడమియందే యుండవలయునని యుద్ధిష్ఠిరుడు ద్రౌపదికి జెప్పెను. అదిభారతమున వర్ణించబడలేదు.

భీష్ముడు దుర్యోధనుని విడనాడుట పాడిగాదు యుద్ధిష్ఠిరుడు మోసకాడని తీక్సన వాకొనెను. కర్ణచారిత్రము ఆదర్శ ప్రాయమనిరి.

అధ్యక్షునకు ఉపన్యాసునకునకు వందన ముతో సభ ముగిసెను.

మూలాల విస్తరము

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

కల్లికోట, డిసెంబరు 6:— 382 వ తిప్పకు సమీపమున 1/39 గార్బాలిలు ఒకమాపిలను చంపి, ఇద్దరిని రెగ్యులరుపాకులను పట్టుకొనిరి. మన్నా నుమాటునం దింతవరకు 2400 మంది శత్రువులు ప్రభుత్వసైనికులకు వశమైరి. మేలత్తూరుపట్ట 500 మంది విప్లవకారులు 205 ఇద్దరులతో సహా ఆంగ్లేయ సైనికులకు లొబడిపోయిరి. మేలత్తూరులో ఆంగ్లేయ సైన్యమునకు లొంగి పోయిన శత్రువుల సంఖ్య 2300 ఇద్దరుల సంఖ్య 850.

రాష్ట్రీయ సైన్యములో భటులను చేర్చుట

కల్లికోట, డిసెంబరు 6:— రాష్ట్రీయ సైన్యములో భటులను జేర్చుటకు మేజరు బ్రెన్యారుగారు మొదటితేదీని ఇచ్చుటకు వచ్చిరి. ఆతని ప్రయత్నములు సఫలీకృతమగుచున్నవి. నిన్న సాయంత్రమువరకు 585 మంది జేర్చుకొనబడిరి. మానజేడకోరాజు, శ్రీమానజేడకోరాజు (జూమరొకంతతి మనాదిక్రమాణ్ తిరు నల్పాడు (నీలంబూరు రాజుటుంబము) గార్లతో సహా 81 మంది సైనిక కమిషనరుల కర్తవ్యము బెట్టిరి. నాన్ కమిషనరు పదవుల కనేకులు దుఖాదులను బంపిరి. కమిషనరకధికారులకు నియమించుటకు మేజరు బ్రెన్యారు, దివానుజహూరు సి. గోపాలానాయకు, శంకునీ, కె. ప్రాచిన్ మినాగ్ గార్లు నలుగురు గల విచారణ సంఘము మాజూరు ఆక్సులలో సమావేశమయ్యెను. అధ్యక్షులందరితో ప్రత్యేకముగ విచారణ సభుసభ్యులు సంభాషించిరిగాని తత్క్షణమే విజయలైన వారిపేర్లను ప్రకటించలేదు.

శరణాలయములలో అంటుబాధ్యములు

మహాచిక్కు, తక్కువరోచనములు మున్నగు అంటుబాధ్యములు కల్లికోట, శరణాలయములలో ప్రారంభించినవి. మహాచిక్కుతో బాధపడు వారికి గౌరవ మేజుస్ట్రేటు పి. జి. గోపాల మినాగ్ గారు ఒక ప్రత్యేకబసను ఏర్పఱచి, వారికి బోషణముల నిచ్చుట కొక ముప్రసిద్ధుడగు ఆయుర్వేద వైద్యుని నియమించిరి. ఇప్పుడు 78 మంది ఈమారవ్యాధితో లేటాలు పడుచున్నారు. వీరందరు ప్రత్యేకబసలో చికిత్సను బడయుచున్నారు. మారిక్కాడు బసనుండి ఒక వ్యాధిగ్రస్తుని ఈ ప్రత్యేక బసకు గొనిపోవుచుండగా నతడు మార్గమందు గతించెను. రక్తవిరేచనములతో బాధపడేవారికి గోపాలగార్లు ప్రత్యేకబసను ఏర్పఱచుచున్నారు.

ఒకపూర బాటు

పాలఘాటు, డిసెంబరు 6:— కల్లికోట ఆస్పత్రిపేటడై సైనుబలేఖకుడు, చదరాను మెయిలు ప్రత్యేక లిఖితుడు శేషకాపత్రులు అనుబ్రాహ్మణుని సైనిక కాసపు నిబంధనలక్రింద పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు పి. కె. మాధవమినాగ్ ఆరెస్టు చేసినట్లు వ్రాసి యుండిరి. ఇదియభార్యముగాదని నేను దెలుపుచున్నాను. ఆరెస్టు చేయబడిన బ్రాహ్మణునిపేరు శేషంపత్రుగారు. ఆతని పేరు కృష్ణయ్యయ్య, అతడు మొట్టమొదట తిరుమెల్లా గ్రామకాపుగ్గుడు. ఇప్పుడు మన్నా నుమాటులో నివసించుచుండెను. నవంబరు 19-వ తేదీని మంకారాష్ట్రమున పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పి. సి. మాధవగ్ ఆతనిని తూపనాడులో నరెస్టు చేసెను. ప్రజలకు మోసపు మాటలను చెప్పి ద్రవ్యమును సంపాదించుచుండె నని నిందితుడు ఆరెస్టు చేయబడెను.

మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రకటనము 6-12-1921

మలబారు మండల దండనాధికారి డిసెంబరు 6 వ తేదీని ఈ క్రిందితంతివార్తను బంపెను:—

కన్న నూరుల్లా పోలీసు నూపరింబెండెంటు నాలుగవ తేదీని ఇట్లు తంతివార్తను నాకు పంపెను. “నెంట్లలు జెయిలు నందలి మాపిలా నేరస్థు లీదినము మధ్యాహ్నము అల్లరులను చేసిరి. జెయిలు నూపరింబెంటు తుపాకులను పేల్చుట కాజ్ఞాపించెను. 9 మంది కాల్పి, చంపబడిరి, 12 మందికి గాయములు తగిలెను. ఘోరసాల ఉద్యోగియులలో నెవ్వరును మరణించలేదు. ముగ్గురు ఘోరసాల రక్షకభటులకు మాత్రము చిన్న గాయములు తగిలినవి.”

ఆర్. ఎ. గ్రాహం,

తాత్కాలిక ప్రధాన కార్యదర్శి.

“కృష్ణాజ్ఞాన సర్పాపుం కాపురములు ద్రోణరాజు వెంకట సీతాపతిరావు అండు సమ్మనాన ఆంధ్రవాతీయ కళాకాల పుస్తక భాండాగారమునకు 195 గ్రంథములు ఉచితముగా ఇచ్చిరి.

బట్టి ఆతనిహోదాను తీసుకొనుచు అధికారమును చలాయించుటకు అనకాళిముండవలయుననియు కరణమునకు కష్టముగా నున్నను మునసబుఇంటికి వెళ్లి తీరవలసినదే యనియు, ఇరువురను సుముగా నెంచుట మునసబు గౌరవమునకు భంజకమగు ననియు తెలుపుచు మునసబుగారి సన్నెన్ద నుద్దు చేసి నాకు భాయ మొనర్చుటచేతను

(4) ఇట్లు పక్షపాతయుక్తమై, దూరదృష్టిరహిత మైన భావమును కరణములపట్ల జిల్లా కలెక్టరుగారు చూపినచుట్టు గూడ, జిల్లాలోని నానోదరకరణములు అభిమానపడక నాకరీ చేయుట కిచ్చగించుటయేగాక తమ్యావహించిన తమస్సుచే నన్ను తక్షణత్యాగమునకు పురికొల్పకపోయినను, ఇట్టి అడ్డరు పుట్టుటకు మూల కారణమైన నేను ఇంకను ప్రభుత్వ సేవ చేయుట నీతిబాహ్య మనియు, రాబోవు తరములవారు నా హృదయ గౌరవ్యమును మరచివేసినమును గ్రామపాలక చరిత్రమునకు జుగుప్సతో నుదాహరించుట కాస్పదమగు ననుభవముచేతను.

(5) తరతరములనుండి ప్రజలకును, ప్రజాభివృద్ధిగా పరిపాలించు ప్రభువులకును మధ్యవర్తిలగు గ్రామపాలకుల పంక్తి డడగు నేను, ప్రజాతయములకు వ్యతిరేకముగ పరిపాలించుటట్టి గ్రామపాలకులలో భేదభావము కల్పించి, ఏకతామును బలపరచుటట్టి, గ్రామపాలకుల విచ్చిత్త భక్తజీవనమునకు ఆటంకము కలిగించుటట్టి ఈ ప్రభుత్వ విధానమునందు సేవసేయుట, ఆత్మ ద్రోహమని యెరింగియు, సన్నెన్ద కాలులలో రాతీనిచ్చిన వో పరువెత్తలేక బరాదురు, అన్నట్లుండునని యెంచి సంకోచించుచుండగా భారతదేశముపూజనీయమగు యాజ్ఞ కూడ నగుటచే ఏకలేమనికొనిన నేమని తలచి, గన్నవరంతాలూకా గ్రామపాలక సభలో 1 వ డిసెంబరున నే నుపపాదించిన తీర్మానము ననుసరించి ఈ ప్రభుత్వపక్షమున మాత్రము నాకు గల గ్రామపాలాధికారమును ఇందుమూలముగా మనఃపూర్వకముగా వదులుకొనుచున్నాను.

నాకు జువించారుగారి పక్షమున గల బాధ్యతకు ఈ రాజీనామాకు సంబంధము లేదు.

నాయారాజీనామాను అంగీకరింపువని మిమ్ము గోరుచు దీనివలన అధికారుల యాత్మలకును, ముగ్రామ మునసబుగారి యాత్మలకును శాంతిగోరింపగలుగుటయేగాక, ప్రజా సేవ సేయుట కవకాశము కలిగిగదా యని సంతోషించుచున్నాను. ధన్యము జయించుగాక!

12-21 కాటూరు-రామకృష్ణయ్య.

* * *
అద్దంపల్లి కరణం భావరాజు వీరశంకరంగారు తమ పదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి.

జాతీయ దూదివ్యాపారసంఘము

ఇప్పుడు నూలునువడకుట బట్టు చేయుట మనదేశములో ప్రతివారివ్యాపారమును ఆపించియున్నది. అనగా దూదిపరిశ్రమకు తగిన ప్రోత్సాహము ఇచ్చుటకు ప్రతివారును కంకణము కట్టుకొనియున్నారు. ఇది అన్న లేనివారి కన్నము వెట్టి బట్టలేనివారికి బట్టయిచ్చి ప్రజల ఆర్థికమును కాపాడి, దేశమును రక్షించు ఈ కృషిని పెంపొందించుటకు స్వదేశీవత్తును ప్రాణాధారము కాని అంతటితో చాలదు. నూలునువడక బట్ట సేయుటకు దూది మూలాధారము. మనదేశములో మనకు కావలసిన దూది మనము పండించుకొనుచున్నను దూదిపండించేములు ఈ దూదిని ఖరీదుచేసికొని పోవుచున్నారు. గతసంవత్సరము ఈ కారణముచేతనే మనకు సరిపడినదూది దొరకలేదు. ఈసంవత్సరము నిరుటికంటె రాట్టుములు మగములు చెట్టింపు, మూడురెట్టుకూడ పనిచేయునని తలచినవచ్చును. చేతివూలు అనినను చేతివూలుబట్ట అనినను అందరను ఆదరము అతిశయించుచున్నది. ఈ రాట్టుములకు దూది విస్తారము కావలసియుండును. ఈ దూదిని సేకరించు తెలు!

ఇది సామాన్యపు నూదివర్తకులకు వదులుట సురక్షితముగాదు. వారు విదేశీయులకు కంట్లాట్ట లిచ్చుట, వారికి అమ్ముటయందు శ్రద్ధవహించరు. కొందరు దేశభిమానముచే నట్లు చేయ రనుకొనినను విదేశీయులు మన యాద్యమును సరింపజేయుటకు అహమ్మను ధరలిచ్చి దూదిని ఖరీదు చేయనాచుటకు సందియులేదు. అప్పుడు వీరు నిలువగలరాకనుక దూదిని విఫలముగ సకాలమున ఖరీదుచేసి నిలవచేసి తాట్టుములకు క్రయించుటకు ఎంతమాత్రము మనకవసరమైన ఒకపోచయైనను ఎగుమతికి చిక్కితుండు లాగున, ఒక పెద్ద సంఘము స్థాపింపవలెను. ఈపని గతసంవత్సరము కాంగ్రెసు సంఘము వారు చేసిరి. కాని ఇప్పుడు వారి కింతకంటె ముఖ్యమైన రాజకీయసమస్యలు వచ్చియుండుటచేతను అందు వ్యాపారనిపుణులు ఉంచునని యాశించుటకు పిలువలగుటచేతను ఇంకను దూది వ్యాపారము విఫలముగ జరుపవలసి యుండుటచేతను ఇది ప్రత్యేకము చేరుసంఘమువారిచే నెరవేర్చబడవలెను. దీనికి మూలధనము వాటాలమూలమున సంపాదించవలెను. ఇది సాధారణపు వ్యాపారసంఘముగ నుండవలెను. అవసరమైనవో లాభముల నాశింపవలెను. వ్యాపారవేల్పులు, త్యాగిలూరునగు యవకులు దీనిని చేపట్టుట అవసరము. దీనినిగురించి పూర్వచర్చ ఈ ప్రతికాముఖమున జరిపి తరుణము మించిపోకుండగ సంఘ మేర్పరచి పని ఆరంభింపవలెనని ఆశించుచున్నాను.

మల్లాది సుబ్బారావు
మద్రాసు పెన్సిలుఫ్యాక్టరీ, చెన్నై పురి.

గుంటూరు వార్తలు
(ఒక విశేషం యొద్దనుండి)

అస్పృశ్యతానివారకమహాసభ మాయూర జరిగిన మరుసటి నాటినుండియు ఊరిలో కలవరము ప్రారంభమైనది. పంచములు బలవలయుగ దేవాలయములోనికి వత్తునని, కొందరు ప్రముఖులు, యవనముగ అపోహలు, ప్రజలలో జరింపజేసిన కారణంబున, భీతి నుదయించి ముఖ్యముగా వైశ్యభిక్షాదులుగూడ నలకడి నెక్కువ కాకొచ్చెను.

30 వ తారీఖున యేలూరిబజారులో నొక పెద్ద బహిరంగ సభ బ్రహ్మశ్రీ కాశీకృష్ణచార్యులవారి అధ్యక్షతన జరిగెను. అందు, 'శ్రీతిథ్యసంజీవి' సుపాదకు లకు, కవచపు వీరభద్ర పాకగాణిగారు, అస్పృశ్యత శాస్త్రమున మైదని, శ్లోకములు చదివి, నిరూపించిరి. తర్వాత వింజమూరి భావనాచార్యులుగారు అస్పృశ్యత నివారకము గురించి మాటాడిరి. తర్వాత దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యగారు దేవాలయములకు వచ్చుటకు ఆదిహుళులకు హక్కు కలదని కాని కాంగ్రెసులో జేవాలయముల విషయమై చర్చకే రాలేదనియు ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులు విషమ దశలోనున్నప్పుడు ప్రజలు భౌతికమును, మతకలహములు నెట్టుకొనక వైకమత్యముతో మెలగి స్వరాజ్యాద్యమై హృదయములందు ప్రతిష్ఠింప జేసి, సర్వముగ గమ్యస్థానమునకు జేరవలయునని నుద్ఘోషించిరి. రాజకీయ మత విషయములలో మహాత్మా గాంధీ యే ఆదర్శము కలిగియున్నాడని వాయాదర్శమును ప్రజలలో కలుగజేయుటకు దేవుని ప్రార్థించవలె నని అభ్యుత్థులు నుకీవి సభను ముగించిరి.

ఈ నెల 2 వ తారీఖున స్వరాజ్య మైదాములో శ్రీ దేశభాంధవ చెరుకువాడ వేంకట కృష్ణమూగారు స్వరాజ్య తత్వమును గురించియు అస్పృశ్యతా నివారణను గురించియు ప్రపంచ పరిస్థితులను గురించియు, తమ సహజ వాగామృతముతో సభికుల హిమలకు విందొనర్చిరి. సభికులు ఆడిగిన పన్నెండు సహేతుకరముగా జవాబులు చెప్పి మరునాడు 3 వ తారీఖున యేలూరు బజారులో మరల ఒక బహిరంగ సభ జరుప జడెను. కాని, అస్పృశ్యత కావలె నను పక్షము వహించి వైశ్యులు సభ 2 రుగ నీ క గ గ్గోలు చెట్టిని కారణంబున, శ్రీ ఆర్య వైశ్య యువకుల సాహితీ సంఘము వద్ద సభ జరుపజడెను. నాటి సభకు కూడ చెరుకువాడ వేంకటవరసింహమూగారు సభికులలోని అనుమానములను, అనవసర కలవరమును పోగొట్టుటకు సహేతుకముగ ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పి ప్రపంచములో ప్రతిజాతీయు ప్రతిసంఘమును, ప్రతికులమును, ప్రతితెగయు, ఉన్నతదశకువచ్చి తీరవలెననియు ఏజాతీయిగాని సంఘమునుగాని ఏకులమునుగాని ఏతెగనుగాని, తమ సహజ జన్మస్వాతంత్ర్య హక్కులనుబట్టి తొలగించుటక, ఎరకని, శక్తి చాలదనియు ఉక్తముగా సభను లోపునట్లుపరచినది.

కొందరు, దుర్భిప్రాయులు, స్వరాజ్యమునగా 'మాల వాల్ల స్వరాజ్య' మనియు, అందుచే, స్వదేశీ, బట్టలగుట వెట్టవలయునని, చెప్పుచు నొకమనిషి స్వదేశీ గుండగుడ్డను తగుల పెట్టెను. తరువాత విచారించగా తగులపెట్టినది నొకపోలీసుని తెలియదచ్చెను.

గొప్ప మాయ

ఇదివరలో గుంటూరులో, ప్రజా విజృంభణమునకు కాకులైన వారలలో శ్రీయుత డిప్యూటీ కలెక్టరు గుండు రావుగారిని, బల్లారి మండలములో తహశీలుదారుగ పనిచేయుటకు నియమింపబడినని తెలియుచున్నది.

వై వానలలో నొకగు పోలీసు ఎస్ యిన్ స్పెక్టరు సుబ్బయ్య నాయుడుగారిని బాపట్లకు నియమించిన సంగతి యెల్లరకును విదితమే.

పురపాలక సంఘము

యదివరకు పనిచేయుచున్న మహమ్మద్ రజాఖాన్ సాహెబుగారు తిరిగి అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ధరావతు శివు.

ఇదివరలో గొల్లకొత్తముద్రాక్షు కాలూరి 'భారతగీతములు' అను పుస్తకము అచ్చిత్రి ప్రచురించినందులకును 'స్వరాజ్య సమస్య' అను పుస్తకముకు రచించి ప్రచురించినందులకును, బ్రహ్మశ్రీ బలిశేషలి లక్ష్మీకాంత కవిగారి వద్దనుండి 10000 రూపుములు ఎందుకు ధరావతు కొరకూడెదో యని పత్నించుచు తగిన సంజాయిషి చెప్పకొనవలసినదని నొక నోటీసు వారి చేయబడెను. ఇటీవల కవిగారు యింకముందు రాజకీయ సంబంధ మగు విషయములను ప్రచురించవలసి వారేపూర్వముగా నిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది.

మదరాసు కార్పొరేషను
నో టీ సు

తొండ్రు కావలెను

కార్పొరేషనువారి ఎడ్వకు 1921-వ సం॥రం దీశంబరు (10-12-1921 మొదలు 10-1-1922) నెలకు కావలసిన 55,000 పౌనుల గోదు మ పొట్టు సప్లయచేయుటకు ధర పట్టిని ఈ క్రింద చేవ్రాలుచేయబడిన వారివలన ఈనెల 10-వ తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడును. ప్రతి తెండరును ఒక కవరులో అతికించి, కవరు వైన 'గోదుమపొట్టు సప్లయ చేయుటకు తెండరు' అని వ్రాసిపంపవలెను. మాడీలు పెద్ద తెల్ల నీసా బుడ్లలో వేసి, బాకగా నీలుచేసి వంపుచు, రూ 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. 5 తెండరుదారుని ధరలు అంగీకరించబడునో అతడు 1921-వ దీశంబరునెల 10-వ తేది మొదలుకొని జనవరినెల 10-వ తేది లోగా కశువుల కాలల చీఫ్ సూపరికంటెడెంటు గారివలన, ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పౌనులు గోదుమపొట్టు యివ్వవలెనని ఏర్పాటు చేయబడునో, వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన ట్రివెల్ యన్ బేసిక్ వద్ద, నిర్ణయకాలమునందు డెలివరి చేయుటకు బద్ధుడెను. (8270)

జయమొందిన తెండరుదారుడు వైవరత్తుల ప్రకారము తాను నడచుకొనునట్లు తెండరులు అంగీకరించిన 3 దినములలోవల ఒడంబడిక వ్రాసి యివ్వవలెను.

వాల్మీకిపార్కుమెంటు } సి. సింగారవేలు
మదరాసు కార్పొరేషన్ } మొదలియార్.
1-12-21 } వాల్మీ ఆఫీసు.

నో టీ సు (8274)

ఇందువలన సకల జనులకు తెలియజేయద మేమనగా యీక్రింది సంతకము చేసిన నేను కీర్తిశ్రేష్ఠులైన పుల్లంపేటి అవ్వారు తారయ్యగారికి దత్తువుడును, వైవాకి కాశీదారులు వారి బాకీలను నాపుత్ర్యులైనదే ఇతరులకు ఎవరికిని చెల్లింపబడదు.

అవ్వారు తారయ్యగారి పిచ్చయ్య,
28-11-1921. పుల్లంపేటి.

కరవుతిరిన కలములు

కష్టము కలుగజేయని ఫౌంటెను కలములు
వ్రాసిన ఆనందకు
వాటరుమేను, స్వామి, బ్లాకుబద్ధ, హద్దవేడ,
నెల్లూను, కంపేట్
చవుకధరలు—ఆర్థరు ఈయండి.
గిరిబ్రదర్సు, ప్రేషనర్సు, ట్రిప్లి కేసు, మద్రాసు.

ఒక లాభమైన బేరము

ఫౌండరీకమాహాత్మ్యము : ఇక్కడి రెవారి రాను లింగకవి ప్రణీతమగు పాండురంగమహాత్మ్యమునందలి కథా బాగంబునందుగల పద్యముల భావములు బీదవోకుండ నులభతైలియం దాంధ్రరచనంబున చక్కగ నమకూర్చబడినది ప్రతి యాంధ్రుడును చదివితీరవలసిన గ్రంథము. వెల రు 0-8-0. సుగుణమణి చక్కని నవల. వెల రు 0-8-0. పోస్టేజి తో సహా 0-18-0 యైనను యాచూనముతో కాపీ 1-5 0-8-0 మణియార్దు ద్వారా పంపిన పోస్టేజి మేమే ధరించి గ్రంథముల సంపుడును. లేక వి. పి. లుగా కొరినను పంపుదుము. ఒకపర్యాయమే కొనిన 12 కాపీలు రు. 2-0-0 మాత్రము. చార్జీలు ప్రత్యేకము.
ప్రావైటరు : యన్. వి. గ్రంథనిలయము,
ఈమని, దుగ్గిరాల పోస్టు, గుంటూరుజిల్లా.

అనహాయోద్యమము

(9)

నిర్బంధవిధానవిజృంభణము

యస్. ఇ. ప్రిన్సిపాల్ అరెస్టుచేయబడుట

ఈనెల 6 వ తేదీన కొత్తగూడెం వాస్తవ్యులగు యస్. ఇ. ప్రిన్సిపాల్, అమృతనగరమునుండి లాహోరునకు ప్రయాణము చేయుచుండగా వాగుటై రైల్వేస్టేషనునంద అరెస్టు చేయబడిరి. పోలీసువారు వీరిని లాహోరుజిల్లా మాజిస్ట్రేటువారివద్దకు తీసుకొనివెళ్లిరి. క్రిమినలు ప్రొసీజ్యురొందు 108 సెక్షను ప్రకారం సత్వనర్తనమునకు ఎంచులకు పూచీకత్తు పుచ్చుకొనకూడదో కారణము తెలుపవలెనని మాజిస్ట్రేటుగారు వారంటు జారీ చేసిరి. సార్వభౌము నిఘోషలలో భేదములను కల్పించి రాజద్రోహము వ్యాపించేయు వ్యాసములు బ్రీబ్యూనుషుత్రికలో పీఠపకటించినందున పదివేలరూప్యములకొకటాండు అయిగువేలరూప్యములకు రెండుపూచీకత్తులు ఇవ్వవలయునని మాజిస్ట్రేటుగారు కోరిరి. జామీనుమీద నడలుటకు మాజిస్ట్రేటుగారికికరించిరి గాని జామీనుఇచ్చుటకు ప్రిన్సిపాల్ రంగీకరించలేదు. ఈనెల 6 వ తేదీ కేసువిచారించబడును. (ఈ తంతివార్త ఆలస్యముగ చేరినది)

పంజాబు

సర్దారుబహదరు సర్దారుమేతన బుసింగు గారికి ఆరుమాసములు కఠిన శిక్ష వెయ్యిరూప్యముల జూరూ విధింపబడినది. జూరూన చెల్లించని ఎడల ఇంకను ఆరువారములు కఠినశిక్షనకు విధించెదరు. రాజద్రోహపు సభలచట్టపు 7 వ సెక్షన్ ప్రకారము యాకీటు విధింపబడినది. ఈసేరము క్రిందనే 9 మంది సిక్కులు ఒక హైందవునకు 4 మొదలు 6 మాసములు కఠినశిక్షలు వెయ్యి రూప్యముల జూరూలు విధింపబడినవి.

సి. ఆర్. దాసు కుమారుడు అరెస్టు చేయబడుట.

అహమదాబాదు నందు ఆరుగవన్న దేశీయ మహాసభ అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిన చిత్రరంజనదాసు గారి కుమారుడు చిత్రరంజన దాసుగారు మరీ నలుగురు స్వచ్ఛంద సేవకులు, కలకత్తాలో ఖద్దరు జట్టులు విక్రయించ ప్రయత్నించుచుండగా యీనెల 6 వ తేదీన అరెస్టుచేయబడిరి. అసోసియేటెడు ప్రస్తుత వారు తంతివార్త పంపుచున్నారు.

బర్మాలో నిరోధము

మాండలేలో బాహుసిపత్రికా సంపాదకులగుబాయుగారు డిఫెన్సు ఆఫ్ ఇండియా ఆఫ్ఫీసునుసంచి యీనెల 6 వ తేదీ రంగులో అరెస్టు చేయబడిరి. ఈచటమునందలి సెక్షనులక్రింద మరీకొందరు కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు వాయకులు బర్మాలో అరెస్టు చేయబడిరిని తెలియుచున్నది.

ఈనిర్బంధములగురించి ముచ్చటించుచు బర్మా రైట్స్ నెంటు గవర్నరుగారు శాసనసభలో ఇట్లు చెప్పిరి.

బహిష్కారము, బహిష్కారము అని చెప్పుచు అతివాదులు ప్రజాసామ్యముపట్ల దౌర్జన్యము చేయుచున్నారు. యువరాజుగారి పక్కటెను సమయమున బాంబాయిలో జరిగిన అవమానకరమగు సంఘటనములు బర్మాలో జరుగకుండుటకై ప్రభుత్వమువారు అతివాద వాయకులనిర్బంధించుటకు తీర్మానించిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కాకాస్వీరత్వ నిరోధము నిచ్చుచుంటు లేదు. ప్రభుత్వమువారి బాధార్యమును దుర్వినియోగ మొనర్చి అతివాదులు దౌర్జన్యముచేత తమ పక్షమును వృద్ధిచేయుచున్నారు. అతివాదులు కుట్రలను అణచివేయుటకు ప్రభుత్వము వారు అన్ని విధముల తగు ప్రయత్నములు గావించెదరు. ఈసందర్భమున కాష్ట్రీయ. ప్రభుత్వమువారు రవలంబింప దలచిన విధానము ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఆమోదమును పడెననిక బర్మీలు తప్ప ఇతర సంఘములవారు రందరను యువరాజుగారికి రాజభక్తి పూరితమగు స్వాగత మొసంగుటకు సంసిద్ధులైయున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో బర్మీలు మట్టుకు యువరాజునకు స్వాగతమివ్వకుండుట విగుల అవమానకరము. అయితే రాజభక్తి పూరితులగు అధిక సంఖ్యాకులు ఇతరుల దౌర్జన్యమునకు గొప్పస్వాగత మొసంగద రని సమ్మతించుచున్నారు.

సభలు జరుపకూడదు!

144 వ సెక్షన్ ప్రకారం లక్ష్మీనగరమునందు రెండుమాసములవరకు సభలు జరుపుట, బహిష్కారమునకు సంబంధించిన కరపత్రములు పంచిపెట్టుట ప్రకటనములను గోడలపై అం

టించుట, హరతాలము శాసన తిరస్కారము నిషేధించబడినవి లక్ష్మీనగరములో కమిషనరుగారు తీర్మానించుచున్నారు.

కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు వాయకులగు మవుల్వీ కాలముల్లా, బాలముతుండు, బాబాపాయి, మోహనలాలుగార్లు మరీ కొందరు యీనెల 6 వ తేదీ అరెస్టు చేయబడిరి.

అలహాబాదు

ఈనెల 6 వ తేదీ అలహాబాదు జిల్లాయందు ఇనుమిలు గంజా నగరమునందు పండిత కపిలదేవ మోహనగారు, మరీ ఆరుగురు ప్రచారకులు అరెస్టుచేయబడిరి. పండిత కపిలదేవుగారు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘపు కార్యదర్శి. వీరుకలెక్టరుకచ్చేరికి తీసుకొపోయిరి. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు, ఇతరవాయకులు ఇంకను అనేకమంది ప్రజలు వీరితో కూడ కలెక్టరు కచ్చేరికి వెళ్లిరి.

డిప్యూటీ మాజిస్ట్రేటుగారు గోపినాథుగారు కేసు విచారణ ప్రారంభించి నిందితులు యీ నెల 5 వ తేదీని ఇనుమిలు గంజాలో సభ జరిపి అహమదాబాదు కాంగ్రెసునకు స్వచ్ఛంద సేవకులను చేర్చుకొని చట్టము కాంటికి అతిక్రమించి ప్రవర్తించి రని క్రిమినలు సవరణచట్టము సెక్షను 17(2) ప్రకారం నిందితులపై సేరము మోపబడినది.

పోలీసు అధికారులు సాక్ష్యమొసంగిరి. నిందితులు అడ్డపరీక్షగాని, అడ్డపజాగాని చేయక కోర్టువారు ఇచ్చినచిన్న శిక్ష విధింపవచ్చునని చెప్పిరి. మాజిస్ట్రేటుగారు 7 వ తేదీని తీర్పుచెప్పిరి.

యువరాజుగారి వ్యవస్థనము

ఈనెల 6 వ తేదీన యువరాజుగారు గుజనీతునుండి వచ్చి వికసీరు మహారాజుగారితో భోజనమొనర్చిరి. ఆదినము మధ్యాహ్నమే భరతపురమునకు వెళ్లిరి. మహారాజుగారిసంగిన స్వాగతమునకు యువరాజుగారు పండనమొనరించిరి.

ఈనెల 12 వ తేదీన యువరాజుగారు అలహాబాదు చేరెదరు. కాకి గౌరవార్థమై జరుగు సభలమున్నగువాటిని బహిష్కరింపవలయుననియు, హరతాలము జరుగవలయుననియు ఆసహాయాద్యవనంబులకు కరపత్రములు పంచిపెట్టుచున్నారు. గొప్పస్వాగతము ఇచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారుకూడ ప్రయత్నములుగావించుచున్నారు. మునిసిపాలిటీవారు కోర్ట్ రోడ్డుకేయించుచున్నారు. పోలీసువారు అధికముగ దిగునుతి చేయబడుచు వ్నాడు.

విశ్వవిద్యాలయముల మహాసభ.

బాంబాయి, డిసెంబరు 6:—ఆంగ్ల సామ్రాజ్యపు విశ్వవిద్యాలయముల మహాసభకు బాంబాయి విశ్వవిద్యాలయపు ప్రతినిధిగా వెల్లెస్ డాక్టరు. డి. మెక్ నాన్ గారు సభలో చర్చాస్వారంభము లేదనుచున్నారు. ప్రజాసామ్యపు విద్యను గురించి ప్రభుత్వమువారే క్రద్ధ వీసికొనవలయును. రసాయన శాస్త్రములో ప్రాచీనగ్రంథ పరిశోధన జేయ నవేషించు విద్యార్థులు నెంటు ఆంగ్లాడు విశ్వవిద్యాలయమునకు తెల్లటమంచిది. ఆంగ్లవిశ్వ విద్యాలయములలో నిష్పటికే విద్యార్థులు పట్టుకుండ ఉన్నాడు. గాన భారతవిద్యార్థులు ఆంగ్లజేతమునకు బయలుపడెదలటకు పూర్వము వారితోములోనే వి. ఏ పరీక్షయందు కృతార్థులగుట బాగుండునని ఆంగ్లజేతములో తీవ్రమగునభిప్రాయము గలదు అని మెకకాథాగారు నుడిచిరి.

నిన్నరాత్రి కలకత్తానగరము నందు రాజ్యప్రతినిధిగారు మరేండ్లకాథ బెనర్జీగారిని సర్ అను బిరుదాంకితులను చేసిరి.

ఝాంషియాలో గనులపనికొండందరు సోమవారము ఉదయమున తిరిగి పనులలో జేరిరి. పరిస్థితులు యధాప్రకారముగ నున్నవి.

బాంబాయినగరములో బి.వి. అండ్ సి.వి. రైల్వే నిష్పాదనవాండ్లు సమృద్ధికొలబాలో ఒకసామానులరైలు కడ్డము పోయిరి. తిర్రణమే పోలీసులు వచ్చి వారిని వెళ్లదీసిరి. సమైజరుగుచున్నది.

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ
లక్నో, డిసెంబరు 6:—మోబాదు, కేబెర్లి అల్లరులలో శిక్షింపబడినవారు ఆందోళకుల ఉద్యోగపూరితములగు ఉపశాసనములను విని మోసపోయిరిగాన వారిని తమించవలయునని ఈసభవారు గవర్నరు ప్రభువుగారిని ప్రార్థించుచున్నారను తీర్మానము శాసనసభలో సేకరితముగ నంగీకరింపబడినది. వారికి తమపాప జూరూలకు వేల్పుయునరాజు గారిరాకసందర్భమే నుత్తమమైన కాలము అని వాదించబడినది. మహమ్మదాబాదు రాజుగారు తీర్మానము నంగీకరించి, గవర్నరుగారికి జూరెవమని నుడిచిరి. ప్రతాప్ గారు, మల్లానుగారు అల్లరులలో శిక్షించబడినవారినికూడ తమించవలయును అను సవరణకు ప్రభుమును స్వదేశాంగసభ్యుడు ప్రతికూలత వహించినను, అందరి విషయము ఆలోచింపబడునని అతడు తెలిపెను.

స్టేటుకాన్సిట్యుగభ ఢిల్లీలో జనవరి 17 వ తేదీని సమావేశమగును

తెలుగుదేశములో అగ్గిపెట్టెల ఫ్యాక్టరీ

రాజమంధిరము అన్ని విధముల తగిన స్థలము.

1921 వ సం॥ జూలైమాసపు ఇండస్ట్రీపుత్రికలో (కలకత్తా, హంబారు (బ్రిడ్జికోడ్డు) ఇండియాలో అగ్గిపెట్టెల ఫ్యాక్టరీని గురించి ఒకవ్యాసమున్నది. అది మధ్యపరగజాలలోని వార్ధా వాస్తవ్యులను గొప్ప రసాయనశాస్త్రజ్ఞులు నైన వి. జి. కాలేగారిచే వ్రాయబడినది. ఈ వ్యాసము చాల జ్ఞానదాయకమైనదగుటచేతను, ముఖ్యముగ తెలుగువారికి ఉపయోగించునగుటచేతను అందరి ముఖ్యవిషయముల తెలుగున వ్రాయుచున్నాను. 1918-1919 సం॥లో ఇండియాలోనికి దిగుమతియైన అగ్గిపెట్టెల వెల పదకుండుకొట్ల రూపాయల మించినది. ఇంత మొత్తము నైకిగొనిపోవుచున్న కృషిని మనదేశములోనే స్థాపించుకొనుట లాభకారిగాదా. దీనినిగురించి కొంచెము దర్శాపుచేసినవారికి మనకుకావలసిన ప్రతిఫలయు ఇక్కడచేసికొన నవకాళములు గలవనియు సరియైన పద్ధతులమీద నడపినచో ఈకృషికి మంచిభావిదక గలదనియు స్పష్టమగును.

మధ్యపరగజాలలో అగ్గిపెట్టెలకు పనికివచ్చేకర్ర అపారముగ కలదు. ఈ కర్రను ఉపయోగించుటకు అక్కడ ఒక్క ఫ్యాక్టరీమాత్రమే కలదు. మధ్యపరగజాలలో చూడా అడవి గలదు. అది కొండపైనిగాక మైదానములోనే యున్నది. ఈయడవిలో ఇండియాలో గల మొత్తం 40 రకములలోను 20 రకముల కర్రలుగలవు. ఇక్కడ సం॥ము పుల్లలకు పనికివచ్చేది 2లక్షల అడుగులకర్ర దొరకును. పెట్టెలకును ప్యాకేజీలనుగూడ అపారముగ కలదు. ఈ యడవిగుండ గోదావరినది ప్రవహించుచున్నది. అక్కడ కర్రలొట్టి తెప్పలు జడలినచో రాజమంధిరములో వచ్చిచేరును. గాజమంధిరము గొప్ప వ్యాపారస్థలము. వెదరైలు స్టేషనుగలదు. కనుక రాజమంధిరములో అధమము రెండు అగ్గిపెట్టెల ఫ్యాక్టరీలు ఉండవచ్చును.

ఫ్యాక్టరీ కట్టేముందు ముఖ్యముగ గమనించవలసిన విషయములు: 1. సరియైన స్థలమును నిర్ణయించుట 2. మంచి పని చేతల సలహా 3. నాందియొర్రములు, తగినంత పెట్టుబడి 4. సరియైన మేనేజ్మెంటు. ఫ్యాక్టరీని ఈ క్రింది భాగములుగ విభజించవలెను. 1. కర్రసప్లముడిపార్టుమెంటు 2. కర్రను చీల్చుళ్లులు పెట్టె బద్దలు ఇచ్చే డిపార్టుమెంటు 3. పుల్లలపైన వండ పెట్టుట, పెట్టెలకు మందురాయట, పెట్టెలలో పుల్లల నింపుట, ప్యాకింగు వగైరా డిపార్టుమెంటు 4. పరిశోధనలు చేసినశాఖివృద్ధికి అవకాశమిచ్చే రసాయనస్థలము 5. అమృతం డిపార్టుమెంటు. ఈ విషయములు చదివినపిదప హిందూదేశము అందునను తెలుగుదేశముపై అభిమానముగల తెలుగువారికి ఉత్సాహము పుట్టకమానదు. అట్టివా రెక్కరైన కాలేగారి వ్రాసిన వివరముల తెలిసికొని కొంత క్రద్ధ వహించి కృషిచేసి తెలుగుదేశములో అగ్గిపెట్టెల ఫ్యాక్టరీ కట్టి దేశాభిమానము వెల్లడింతురుగాక. రాజమంధిరంవారి కెవ్వరైన ఉత్సాహము పుట్టవలగా? కృషిస్థాపనకు ముఖ్యమగు విషయములు సేను ముందు. ప్రచురింపజేపుచున్నాను. గమనింపుడు.—మల్లాది నుబ్బరావు మద్రాసు వెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ, చెన్నపురి.

కావలెను.

నెల 1 కి రు 25 మొదలు రు 200 ల వరకు జీతము పుచ్చుకొని పనిచేయగల గృహస్థులు కావలెను. భరావత్తు క్రింద సామ్య కట్టవలెను. అధికాష్టాంత్రులే దరఖాస్తు పంపుకొనవలెను.

Z ఆంధ్రప్రదేశ్

(8271) పొట్టురాళ్ళు నెం. 212, మదరాసు

మదరాసు కార్యశాలను నోటిసు

అండర్లు కావలెను.

కార్యశాలనువారి చాకిరివనివాండ్ర నిమిత్తమే 1922 వ సంవత్సరము జనవరి నెల 10 వ తారీఖు నుండి ప్రారంభమై ఏప్రిల్ నెల 10 వ తారీఖు నోటిసు అంత్యముగా కార్యరూపము మూట 1-కి మదరాసు నిండుపట్టు 48 చొప్పున 4,500 మూటలు ఉప్పిడిబియ్యము సప్లయచేయుటకు ధరలవట్టిని ఈ నెల 10 వ తేదీని సాయంత్రము 3 గంటల వరకు ఈ క్రింద చేవ్రాలుచేయబడినవారి ద్వారా అంగీకరించబడును. ప్రతిఅండరును ఒక కవరులో ఉంచి బాగుగా మూసి, కవరుపైన "ఉప్పిడు బియ్యము నకు అండరు" అని వ్రాసివంపవలెను. మాదిరిలు తెల్లని పెద్ద సీసాబుడ్లలో వేసి బాగుగా సీలుచేసి వంపుచు, రూపులు 500 ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ అండరుదారుని ధరలు అంగీకరించబడనో, అతడు 1922 వ సంవత్సరము జనవరి నెల 10 వ తేదీ మొదలు 1922 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల 10 తేదీ లోపల పశువులకాలల చీఫ్ సూపరిండెంటు గారివలన ఏ యే తాఖున యెంత ఉప్పును బియ్యము కావలెనని కోరబడునో అంత బియ్యమును ఆయాతారీఖున నిర్ణయకాలమున, సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన ప్రెవెంటివ్ డిపో వద్ద డెలివరీచేయుటకు బద్ధుడౌను.

జయమొందిన అండరుదారుడు పైన చెప్పిన షరతుల ప్రకారము తాను నడచుకొనునట్లు అండరును అంగీకరించిన 3 దినములలోపల ఒడంబడిక వ్రాసి యివ్వవలెను. హెల్తు డిపార్టుమెంటు మదరాసు కార్యశాలను } సింగరవేలు మొదలియార్ 2-12-1921. హెల్తు ఆఫీసరు.

ఆంధ్రకము (1842)

బంగారు, వెండి, రత్నము

ల నగలును, యితరవస్తువులును, వాపసువిచ్చివచ్చుకొనికైకముయివ్వవలెను.

ఉమ్మడి - రామయ్యశెట్టి.

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైనాబజార్ రోడ్, మదరాస్

నగలు నాణ్యముగాను భూచితోడను కరియైన ధరలకు తయారుచేసి విక్రయించుటకు వలెను. తయారుచేసినవాటిని అతి శ్రీఘ్రముగ అద్దరు మేరకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఒకసారి అద్దరు యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్న వారివలన మానవ్యకము తెలిసికొనవచ్చును.

మలయ చందనము.

గనేరియా అను పెంగోగమునకు కుకారము పట్టములేదు. పిచికారితో పనిలేదు. ఎలలపు, తెలుపునచ్చు, అను మామ పట్టముల పెంగోగమును మామ పూటలలో మూస్తును. స్త్రీలకు మామ పట్టములకు మామ ఇది రాజధాని. దీన్ని 1-కి నెల 2-4-0

1 చందీసి (మలయచందనమున కనపానము) హెస్సు 2-0-0

1922 కేలండరు 1922

రంగుల చిత్రపటము. ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది. వారములు తెలుగులో నున్నవి. నెల 1-కి 0-0-0, దీనిన 2-0-0. ఒకటి కావలయువారు 4 ఆటాలు పోట్టుచీట్లు పంపవలెను. హాలుగింటికి తక్కువ కోరువారికి పోట్టుచీట్లు అధికమగును. ప్రతియంబు స్పందనగిరి. కొలిపివ్రతులే యున్నవి. (1281)

గంధర్వపార్వతీ, రాయవరం, (గోదావరి)

వ్యవసాయము

గానుగిండి ఎటువలె

కొన్ని గానుగిండి యెరువులకు గురించి కడచిన వారము వ్రాసియుంటిని. మరికొన్నిటిని గురించి క్లుప్తముగా యిప్పుడు వ్రాసెదను.

ప్రతివిత్తుల గానుగిండి

ప్రతిగింజలను రుబ్బిపశువులకు వేయటం మనదేశమందు వాడుక. అమెరికాదేశములో ప్రతివిత్తు విశేషముగా వైరుచేయవలెనని, చల్లుటకు కావలసినన్ని విత్తనములను మాత్రమునుకొని మిగిలినవాటిని పారబోయియుండెడివారు. కాని కడచిన యింకవడినవత్సరములలోగా ఎన్నియో మార్పులు జరిగినవి. ప్రతిమూసెను కంటవలెనని వినియోగించుట వాడుకలో వచ్చెను. వైరుచేయుటకు సులభముగా తీయటం మార్గములను కనిపెట్టిరి. అందువలన మనదేశమునుండి యింగ్లాండునకు ప్రతి గింజలు విశేషముగా ఎగురుతున్నట్లు కారంభమయెను.

విత్తనములనుండి యింగ్లాండుగా నూనెను తీయదురు. ప్రతిమూసె విత్తనములను వేరుచేసిన తరువాత కొంచెము ప్రతి అంటుకొనియుండును. దానినిమాత్రం తీసివేయదురు. అలాగు శుభ్రము చేసినతరువాత విత్తనములపాట్లు తీయదురు. పాట్లు తీయనియెడల పశువులకు పుష్కలముగా వుండును. పాట్లు తీయవలసిన వాటిని గానుగిండియెటువలె వేసి నూనె తీయదురు. గుమారు 10 0/0 నూనె లభించును. ఇది చాలా శ్రేష్ఠమైనది. రుచిలేదు. యూరపు అమెరికా భుజ్యములందు కంటవలెనని సామాన్యముగా దీనినే యుపయోగించుదురు. పెన్నామామాన్సి మార్గరిన్ అను పేరుతో అమ్ముటయు కలదు. గానుగిండి దీని వేడి చేసి చురకసారి నూనెతో కలుపుదురు. అప్పుడు 17 0/0 వచ్చును. ఇది మొదటిదాని యంత శ్రేష్ఠమైనది కాదు. మరికొన్ని వార్లు వేడిచేసి నూనెను తీయటము కలదు. మొత్తముగా 40 0/0 నూనెలభించును. మిగత 60 0/0 నూనెయు కిండిలోనే యుండును. అంతమాత్రము నూనె యుండనిది పశువులకు పుష్కలముగా లేదు. విత్తనములలో పాతిక భాగము నూనె మాత్రము, మిగతభాగము భాగములు కిండియందును.

మన దేశమందు యెరువులకు ముందు నూనెను గాను విత్తనములను చాలావత్తులుగా పనియోగించెడివారు. కాని యిలాంటివి యెరువులకును ముందు నూనె కావలసి యుండెను. బొంబాయి రాజధానిలో నిల్లు లోకములు స్థాపించబడినది. ఈ వ్యాపారము ఎక్కువ కావచ్చును.

అమెరికాయూరపు భుజ్యములలో గానుగిండి పశువులకు వేయదురు. కాని మనదేశములో విత్తనములనే వేయదురు. పాతికవిత్తులకు వేసిన ఎకరల పాతికవిత్తులుగా నిచ్చును. కాని విత్తనములకు గానుగిండి ఎక్కువ ముల భముగా దీగ్లనుగని యిలాంటివి కొందరు వాడించుచున్నారు. కష్టము చేసెడి యెరువులకు దినమునకు 4 రతుల విత్తనములను వేయవలెను.

గానుగిండి శ్రేష్ఠమైన యెరువు. దానిలో 6-7 0/0 నగ్రి జనియుండును. అందుచే గానుగిండిలో అంగీకరింపబడుటకు వలెను. ప్రతిగిండిని పశువులకు వేసి మలమాత్రములను ఎక్కువగా వేయటములను కెందుకధముల లాభకరముగా నుండును. అట్టి స్థితిలో పశువులను పాలములో గుంపుచేయుటకు వలెను. ప్రతి మూసె ఎన్ని నిధముల లాభకరమో సామాన్యపటముల తెలిసియెడల నూనెగింజలను ప్రత్యేకముగా వేయవలెను.

అముదపుచెట్లు.

రెండు విధములైన అముదపుచెట్లు కలవు. అశేక సుందర్ త్మములు జీవించెడి చెట్లును, ఒక కుంభ త్మములలో ఎండిపోయెడి చెట్లును కలవు. నీరు సులభముగా యింకెడి గరువనెలలు శ్రేష్ఠమైనవి. ఇసుక నెలలలో కాని బంక నెలలలో కాని వైరుబాగు పెరుగును. దీనిని ఎక్కువగా పాధారణముగా వినియోగించుటకు కారణము దీనియందు సరైన అధికముగా నుండుటయే. అందువలన నెలలు సారసిన మగును. కాబట్టి దీనిని అముదునుపత్తముల కొకసారి మాత్రము వైరుచేయవలసినట్లు కొందరు చెప్పుదురు. దీనిని వైరుచేయటము కొన్ని కష్టములు కలవు. చీడపురుగులకు దీనియందు ప్రీతియుండును. ఒక్కదినములో ఎన్నో ఎకరముల ఆకులు తిని, వైరును నాశనము చేయును. చెరులు పురుగులు సహితము యీవైరును విశేషముగా నాశనము చేయును.

ప్రత్యేకముగా వైరు చేసినయెడల ఎకరమునకు 500 రతులు మొదలు 900 రతులును, మరొకవైరుతో కలిపి చేసిన యెడల 2000 రతులను విత్తనములను లభించెడివి. వైరు చేయవచ్చును. కొన్ని ప్రదేశములలో కంచెగా వైరుచేయుటయు కలదు. అముదములలో మూడు జాతులు కలవు. ఒక జాతి నిల్లి నములనుగా నే దీపములు పలిగించుటకును, చూరముల కందెనకును, తోళ్ల జాగ్రత్తపరచుటకును వినియోగించును. మరియొక జాతి నూనె మందులకు సహితము వినియోగ పడును. మరొకదేశము, సుయుక్త రాష్ట్రములు, మధ్యపరగణాలు, పంజాబు, బొంబాయి, సింధు, మద్రాసు రాజధానులందు విశే

షము వైరుచేయదురు. మద్రాసు రాజధానిలో 600,000 ఎకరములు వైరు చేయుదురు. కడప, కర్నూలు, కృష్ణా, నెల్లూరు, కొయిలూరు తూర్పుగోదావరి దానిని ముఖ్యముగా వైరు చేయదురు. ఇచ్చట చిన్న చిన్న కుటుంబములు నానిమాత్రమే ముఖ్యముగా కనబడుచున్నది. బొంబాయి రాజధానిలో నీటికాలు వల గట్టమీద ఎన్నో సుందరములు జీవించెను అందుచే చెట్లను పెంచుదురు. మొదటి సుందరములలో సుమారు 20 అడుగుల ఎత్తు పెరుగును. కాన, అల్లులు, పసుపు, చెరువు, మొదల యిన నీడ కావలసిన పశ్యములను వైరుచేయటము ముందు అముదపు చెట్లను వైరుచేయదురు. మద్రాసు రాజధానిలో వరకొనినతరువాత పశ్యపాశ్యమును ఆముదమును కలిపి వైరుచేయుదురు.

కొంచెము వేడిగింజలవారి ఆముదములకు నీరు కట్టవలసినట్లు. ఒకటి రెండు వానలు వరిసినయెడల ఫలితము అధికముగా లభించును. ఎనిమిది మొదలు పది నెలలలో ఫలితము అధికముగా లభించును. ఎనిమిది మొదలు పది నెలలలో ఫలితమును వచ్చును. విదవ నెలలో గానులు కాయలు కారంభించి, నాలుగుమాసముల కాలములో చెట్లను పెళ్లగించవచ్చును. చిన్న విత్తనముల గల జాతి త్వరగా ఫలితమునకు వచ్చును. అముదమునుండి నూనెను పాలును విధముల తీయవచ్చును. వైరుచేసేము చేరుకున తీయదును. వేడిచేయక తీసినది ఎక్కువ శ్రేష్ఠమైనది.

వేడిచేయక నూనెను తీయుట

1. గింజలను వైరుచేసి పోసి పాట్లు తీయదును. తెల్లని పశ్యుల నోటిములలో పోసి నూనెను తీయదును. 80 0/0 నూనె ను, 87 0/0 గానుగిండి ను, 27 0/0 పాట్లు లభించును. అవిధముగా లభించిన నూనెను కొంత కాలము ఎండలో ఉంచుదురు. అందువలన చమురు తెల్లగుండుగాక, మురికి యంతయు ఆనుగునకు పోవును. తరువాత బొగ్గులు, ప్లానలు ద్వారా వేరుచేయుదురు. వేడిచేయక లభించిన గానుగిండి శ్రేష్ఠమైనది.

2. మరొక పద్ధతి కలదు. గింజలను ఒక రాత్రి యంతయు వానపెట్టి ఉంచును. ఒక నోనెలో పోసి ఉంచుదురు. గుడ్డను దానిలో ఎంచి, పిండగా చమురు లభించును. ఈవిధముగా నూనెను మెల్ల మెల్లగా తీయదురు.

వేడిచేసి నూనెను తీయుట

1. గింజలను వేయించి, గోటిలో వేసి ఉంచి ములుగుచుండెడి నీటిలో వేయుదును. అందుచే నీటినికాక తేలును. దానిని ఊర్చితిని. చల్లారిచిచ్చి, తిరుగు కాచి, మిద తేలు నట్టివారి సంతము ఉచ్చి తీయుదురు. చెండదినమున లభించు నది శ్రేష్ఠమైనది. నూనె 80 0/0, పిండి 43 0/0 పాట్లు 20.5 0/0 లభించును.

2. ఇంకొక పద్ధతి కలదు. గింజలను వేడిచేసి, కొన్ని దినములు ఎండలోని, గోటిలో వేసి ఉంచి, కలుగుచుండెడి నీటిలో వేసి, నీటినికాక తేలును నూనెను ఊర్చుదురు. వైరుచేయకుండునది శ్రేష్ఠమైనది. కాని వేడిచేయక తీసిన దాని యంత శ్రేష్ఠమైనది కాదు.

యూరపుభుజ్యములో యుక్తసహాయమున పశ్యులు తియక నే ఎక్కువ చాకగా నూనెను తీయుదురు. సాధారణముగా 42 0/0 నూనె లభించును.

అముదమువలన ఉపయోగములు

అముదము చాలామెల్ల కాదు. కరవ వాయిలు దీపములో ఒకసేరు నూనె వ్యయమగునట్లుతీసి అముదపు దీపములు అర రతికంటె అధికము వ్యయము కాదు. అంతే కాక, చల్లుగా కాలుటచే, అముదపు దీపములను యింటలో అగ్ని సంభవైన ఉపద్రవములు అగ్నిము. పొగ చాల కొంచెము. ఈకారణములవలన గింజల విశేషముగా నుపయోగించుదురు. తోళ్ల సామానులను శ్రద్ధపరచుటకు విశేషముగా నుపయోగించును. యంత్రములను శ్రేష్ఠమైన కిందెన నీటిలో కలపెడి గుణమున్నందున, రంగులకు పుష్కలముగా నున్నాయి. ఎన్నో వ్యాధులకు మంచి యోషధము. సువాసన గల మా నెలలోను తెలంబులకును వాడుదురు.

నూనెను గింజలను పరదేశములకు విశేషముగా ఎగుమతి యగుచున్నది. ఈలోపు నూనె యెగుమతి క్షీణించి గింజల ఎగుమతి అధికమయింది. పరదేశములకు, చాకగా నూనెతీసెడి యంత్రములను నిర్మించుటకున, గింజలయెగుమతి అధికమగుచున్నది.

అముదపు గానుగిండి

అముదపు పిండి పశువులకు వినియోగపడదు కాని అత్యంత శ్రేష్ఠమైన యెరువు. దానిగుండు సరైన చాల అధికము. అందువలన చెల్లపుచెరువు, బొన్న, రాగి, పసుపు మొదలయిన వైరులకు చాలమంచి యెరువు. కొన్నిచోట్ల వంటచెరువుగా నుపయోగించబడుచున్నది. గానుగిండి పశువులకు వానికొమైనను దానియొకట పాలిచ్చెనే ఆవులకు శ్రేష్ఠమైన పిండి. అందువలన పాలధికమగును. కాండము, కొమ్ములను కట్టి బొగ్గులు చేయుదురు.

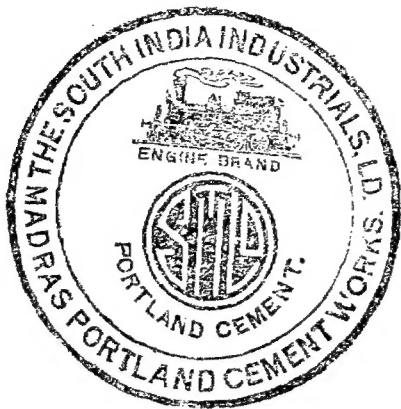

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క

“బ్రాండ్ ఫోర్టులాండ్ సిమెంటు” “ENGINE” BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నెంటు డిపార్టుమెంటులు
హిందూ రాజ్యములు
గనులుత్రొవ్వ కంపెనీలు
కంట్రాక్టులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
మునిసిపాలిటీలు
ఇండ్లుకట్టువారు

అందరూ విశేషముగా వాడుచున్నారు. ఏలననా:-

1. మాయొక్క “ఇంజిన్” బ్రాండు ఫోర్టులాండ్ సిమెంటు కుద్రపైన మూలకస్తువులతో చేయబడుచున్నది.
  2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డ్ స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము కుద్రముగా చేయబడుచున్నది.
  3. అనేకరకములు చేయక, ఒక్కరకము ఎంతలాగుగా చేయవచ్చునో అంతలాగుగా చేయబడుచున్నది. వైదొలిన కారణములచేత అందరూ దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలమి సిమెంటులో యున్నదని అందరికిని తెలిసియున్నది.
- సిమెంటు తీయవచ్చుచు “ఇంజిన్” బ్రాండు అడిగి తీసికొనినయెడల కట్టడములందు ఏలొకములు కలగలేవు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసందేహములు యుండినను మాకు వ్రాసిన వివరము గా వ్రాయగలము.

ది మదరాసు ఫోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్కుస్

సొంతదారులు:

ది సాత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్

పోస్టు పెట్టె 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

(8049)

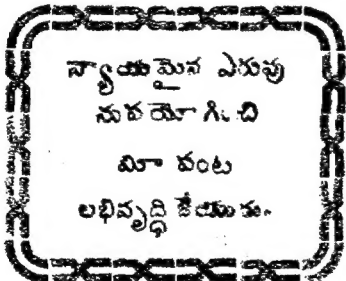
Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83.

మా ప్రత్యేక పు

ఫర్టిలైజరులను

వడ్డు, చెఱుకు, జొన్నలు,
ఔంకాయ, పొగాకు
మొలకలగు వంటలను
వండించుటకు
ఉపయోగింపును.

చేవలపొడి యంత్రములచే
తయారుచేయబడిన
చేకల ఎలుపు
ఎముకల పొడి
మొలకలగు వాటికి కూడ
ఉపయోగింపును.

ఇతర వివరములకు భరణకు ఈ క్రింది విలాసములకు వ్రాసిన తెలుసుకును:-

ఇండియన్ ఫర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్.

ట్రీచూరు. (మలబార్ కోస్టు)

INDIAN FERTILISERS, Limited.
TRICHUR. (Malabar Coast)

లేక మెప్పు మద్దూరి చలమయ్యా, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా. ఎన్. డి. కృష్ణ అయ్యంగారు
ద్వారక, వాఘరజిల్లా. సి. ఆర్. రామచంద్ర గారు, భోపాల్, నాసిక్ లో. టి. ఆర్. రామచంద్ర
జన్, శ్రీవెంకటాచార్య, చెంగల్పట్టుజిల్లా. ఆర్. పిల్లలోకాచారి, తిరుచూరి, తంజావూరు
జిల్లా. టి. ఎన్. వెంకటేశ్వరయ్య, సత్యాగ్రామం, తిరునల్వేలిజిల్లా. 301

నివ్వముగ తయారుచేయబడిన గొట్టియ బొవధములు.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును.
తెలుగు భాషయందు గాని, ఇంగ్లీషు భాషయందు గాని
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
మనెజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
19, హాన్ కోడ్, హంటుకోడ్ - మదరాసు.

తా మ ర తై ల ము

తక్కు 1-1 0-0-0. పోస్టుఖర్చులు వేయ.

అమృతాంజనము దీపో, బొంబాయి - మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యగారి

శరణును కండ్లను సర్వవా కాపాడును
అన్ని విధ శిశోరోగములను బోగొట్టును
పాప్యురొప్పులను దూరము చేయును
కణికినొప్పులను నిర్మూలము చేయును
పీనసరోగముల రానివ్వను
మెదడుకు బలము కలగజేయును (బు)
కర్ణరోగములను నశింపజేయును
కండ్లకు చలువజేయును
ఆపస్మారముల దూరముజేయును
తలనరములకు బలమునిచ్చును
నేత్రరోగములకు హితము
మాగ్గులను బోగొట్టును
తలయందును బోనణయను
వెంట్రుకలను నెరయకుండజేయును
నెరసిన వెంట్రుకలను నలుపుజేయును
యోచనచేయువారికి మిక్కిలి హితకరము
మాడుపోట్లను నిర్మూలము చేయును
విద్యాధులకు సర్వదాహితము
చర్మరోగులకు మంచిజేయును
తలమంటలను మాన్పును
అధిక నిద్రను తగ్గించును
నిద్రలేమిని బోగొట్టును
దీని గుణములు అనుభవజ్ఞులకు తెలుసును.

వెల బుడ్డి 1-1 రు 1-0-0.

ప్యాకింగు పోస్టేజీల తక్కువము.

క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41, ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి. మదరాసు.

పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావదమగు

లోకామయవార

కస్తూరి మాత్రల వలె

సర్వోత్తమగు కార్యము నివ్వవలయును
తొలి తొలి భారతముగా చేపట్టెదము
పీటిలో అక్షయకరమైన యే వస్తువు చేరలేదు
గావున అప్పుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని
వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరూను సంపాదించు
సేవింపవచ్చును. ఈ మూత్రము కి నుండి రి క
రంధ్ర తొంబాలములో గాని లేక నట్టి నోటి
లోగాని ప్రవేశించు ఉపయోగించుచు వచ్చున
ఎడల మందము అశీర్వాదము మలబద్ధము చితి
జ్వరము జ్వరము మలేరియాజ్వరము శీతము
వారము, దగ్గు, చడికము వరముల నొప్పి ను

హీనత ఇంపు ఎంబా గ్లెసు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక
కార్యములకు దగ్గరకు రానియ్యదు. జల్లుగలిగిన శరీర ఉపయో
గించిన తక్షణము గుణ మిచ్చును. ఒకే పోటు మున్నుండ మ
సిన గుమస్తాను వ్యాపారములు ఉపాధ్యాయులు నివ్యాధులు
భూమిస్త్రీలు కూడ ఈ మూత్రము సేవింపి గుణమును పొగ
ను చున్నార. 250 మూత్రము గల సీసా 1-1 వెల రు 0-4-0
25 సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పోస్టేజీ 0-4-0 ఒకే పో
6 సీసాలను తెప్పించిన పోస్టేజీతో రు 1-4-0
12 సీసాలు " " 2-12-0
25 సీసాలు " " 5-1-0

మద్రాసునందు అన్ని డ కాణములందు దొరకును

శ్రీ శీతారామవ వైద్యశాల

(301-594)

మై నూ గ.

తండ్రి విలాసము - మండిట్ మై నూ గ.

DUNCAN STRATTON & Co.

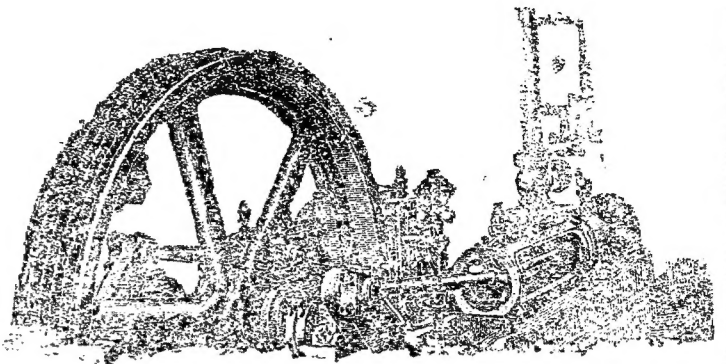
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(1412)

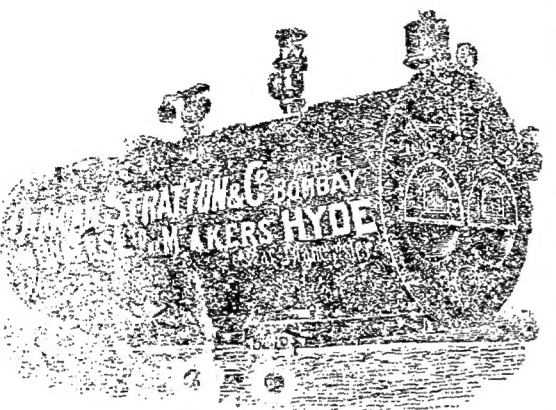
ఎంజనీర్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
వరుసగా — దేయా మేటరు
ఆ 3 మెటరు 6 అ. 6 అం.
వరకు రయిండును.
క్లింకర్లింగు (వెవరు
80 పానులు మొదలు
160 పానుల వరకు వుండును.

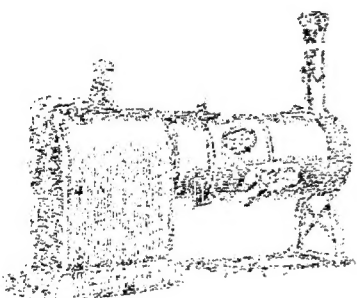

హైడ్రాను స్ట్రీల్ కార్ నిష్ట బాయిలర్లు.

హైడ్రాను స్ట్రీల్ లంకామైద బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 82 అ. వరకు వుండును.

దేయా మేటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. వరకు వుండును.
క్లింకర్లింగు (వెవరు 100 పానులు మొదలు 280 పానుల వరకు వుండును.

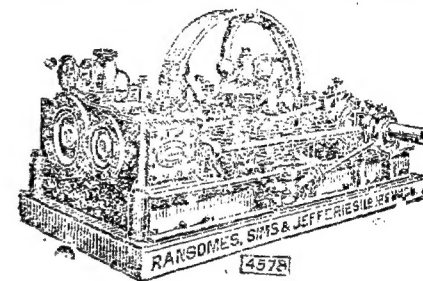
లోకో మల్టిప్లయిలర్ బాయిలర్లు.
క్లింకర్లింగు (వెవరు 80 పానులు మొదలు
100 పానులు 120 పానులు 150 పానుల వరకు వుండును.

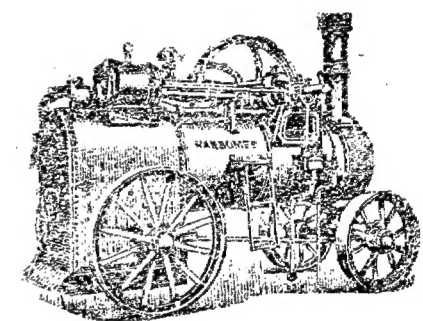
వర్షికర్ బాయిలర్లు.
క్లింకర్లింగు (వెవరు 80 పానులు మొదలు
100 పానులు 120 పానులు 150 పానుల వరకు వుండును.

ఈ క్రింద తెలుపబడిన వాటిని
సర్వము చేయుదుము.
మాది క్లింకర్లింగు మెషిన్, వాటిసామానులు
మాది క్లింకర్లింగు మెషిన్
మాది క్లింకర్లింగు మెషిన్
మాది క్లింకర్లింగు మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్ ఫైవర్ మిల్లింగు మెషిన్
మానె మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్
వర్షు వియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామాను
అన్ని రకముల కంపింగు మెషిన్లు
కాగర్లు, వర్షుసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరసన్ మానె వరుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్లు) కొరముట్లు
లేరులు వర్షుసాయ కొరముట్లు
స్టీలు సాప్టింగు, కపింగులు, వెడ్జింగులు
కాట్ బరక్ అండ్ కాన్స్ట్రుక్టర్స్ ఫర్మిట.
వగయిరా అన్ని రకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెన్డెడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.
(కాన్స్ట్రుక్టర్లు మొదలుండి పోటో రీయబడినది,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపాండు ఎంజినులు.

పోర్టల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము (వెవరు 120 పానులు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో, వెవర్ సిలిండరు.
స్టీము (వెవరు 180 పానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాంపు ఇంజనీర్లింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేవర్లి బాపనయ్యగారి కైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, కైత్యము, పడిశము, రొమ్ముపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిల్లులు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బీలో నూ 20 రూ 0—10—0; డబ్బీ 1-8 రూ 5—12—0. పోట్లుభిక్షులు వేలు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబుకెట్టి పేర్, మదరాసు.

